

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	49883 Професійна освіта
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	015 Професійна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	49883
Назва ОП	Професійна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	015 Професійна освіта
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Якимович Тетяна Дмитрівна, Мельник Тарас Андрійович, Гедзик Андрій Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.03.2023 р. – 22.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nau.edu.ua/site/variables/news/2023/3/015_49883%20PhD%20відомості%20CO.pdf
Програма візиту експертної групи	https://pppo.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Plan-zustrichei_015-Profesiina-osvita-1.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Професійна освіта» з підготовки доктора філософії за спеціальністю 015 «Професійна освіта» (далі – ОНП) спрямована на виконання мети і цілей Стратегії розвитку Національного авіаційного університету до 2030 року (<https://cutt.ly/G4FlbOE>) (далі – НАУ). До розробки й удосконалення ОНП активно залучалися стейкхолдери. До процесу реалізації ОНП залучені висококваліфіковані кадри. Викладачі, всі наукові керівники та окремі аспіранти мають публікації в БД Scopus/WoS. Відповідає вимогам законодавства процедура організації освітнього процесу. В НАУ створено комфортне освітнє середовище, яке враховує інтереси та потреби учасників освітнього процесу, наявна політика дотримання академічної доброчесності аспірантами та науковими керівниками. Про відповідальне ставлення адміністрації НАУ до забезпечення якісних показників щодо організації освітнього-наукового процесу свідчить представлене навчально-методичне забезпечення та матеріально-технічна база. Аспіранти та наукові керівники залучені до міжнародної академічної спільноти. Одержані факти та докази дають можливість зробити висновок про загальну відповідність ОНП встановленим вимогам щодо якості освітньої програми. НАУ реалізував низку заходів щодо опрацювання рекомендацій отриманих за результатами акредитаційної експертизи ОНП у 2022 році. Зокрема, проведена робота щодо створення двомовного (українська та англійська) контенту для дисциплін ОНП з оновленням відповідного навчального та методичного забезпечення дисциплін; активізації роботи з налагодження партнерських відносин з міжнародними науковими організаціями; підвищення публікаційної активності здобувачів і НПП у наукових виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах, зокрема, Scopus і Web of Science. До позитивних практик ЕГ відносить і належне ставлення до безпеки представників спільноти ЗВО. Перспективи розвитку ОНП ЕГ вбачає у розвитку міжнародного партнерства в навчанні та дослідженнях, заохочення аспірантів до отримання ПРН у неформальній освіті, участі в проєктно-грантовій діяльності, розширення участі в удосконаленні ОНП роботодавців та інших стейкхолдерів, залучення до аудиторних занять на ОНП експертів галузі, представників роботодавців.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОНП цілком відповідають концепції розвитку НАУ, основні напрямки якої відображені в Статуті (<https://cutt.ly/i4FlImG>), Доктрині розвитку університету (<https://cutt.ly/q4FlFs2>) та Стратегії розвитку закладу вищої освіти (<https://cutt.ly/q4FzWН6>). Позитивним є включення дисциплін, що відповідають потребам сьогодення, зокрема «Когнітивні технології прогнозування стану соціотехнічних та соціокультурних систем», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень». Ресурс для формування індивідуальної освітньої траєкторії (зокрема і перелік вибіркового дисциплін) за кількістю і різноманітністю змісту дозволяє максимально врахувати потреби здобувачів згідно їх наукових і професійних інтересів. Для формування у аспірантів соціальних навичок використовуються можливості не лише відповідних дисциплін, а й вебінарів, конференцій та інших заходів. Правила прийому на навчання за ОНП 015 є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП та оприлюднені на офіційному веб-сайті НАУ. В закладі визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО та неформальній освіті. В процесі реалізації ОНП діють чіткі і зрозумілі для здобувачів вищої освіти критерії оцінювання. Наявне поєднання навчання і досліджень: залучення до наукової роботи аспірантів, участь здобувачів у конференціях. НАУ дотримується політики формування академічної доброчесності здобувачів. Форми контролю та критерії оцінювання здобувачів є чіткими, зрозумілими та об'єктивними. Зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу підписуються у Декларації про дотримання академічної доброчесності, питання дотримання академічної доброчесності регулярно обговорюються на засіданнях кафедри, принципи академічної доброчесності є програмним результатом навчання ОК «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень». В НАУ проводяться міжнародні конференції. Зміст ОП оновлюється на основі наукових розробок НПП, зокрема у рамках виконання НДР «Науково-методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку та професійного становлення студентів вищого технічного навчального закладу». Темі наукових досліджень, стажувань та публікації НПП пов'язані з навчальними дисциплінами, які вони викладають. Аспіранти активно беруть участь в міжнародних наукових заходах з публікацією результатів, зокрема в БД Scopus/WoS. Науково-педагогічні працівники НАУ є головними редакторами і членами редколегії журналу з проблем педагогіки та психології (<https://cutt.ly/i4FziLt>), в якому публікують результати досліджень аспіранти та наукові керівники ОНП. Відповідно рішенням вченої ради НАУ створено наукову школу «Педагогічна майстерність викладача вищої технічної освіти», керівником якої було призначено гаранта ОНП доктора педагогічних наук, професора Лузік Ельвіру Василівну (<https://cutt.ly/c4FzsjQ>).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Дискусійною є заявлена в відомостях СО особливість (унікальність) ОНП, яка полягає в її людиноцентрованості і забезпечує підготовку науково-викладацького складу в ОІС НАУ з використанням можливостей Університету в галузі міжнародного співробітництва, яка не знайшла відображення в ПРН та змісті ОК та під час зустрічей з фокус-групами. Рекомендовано на рівні випускової кафедри розглянути питання про реалізацію ОНП в контексті унікальності програми, яка (за твердженням стейкхолдерів) сконцентрована навколо процедури підготовки фахівців саме для НАУ, для технічних закладів освіти на основі поєднання технічної освіти і педагогічної складової. Зважаючи на те, що одним із результатів проходження фахової науково-педагогічної практики аспірантами є

здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, базою для проведення практики здобувачів визначена лише кафедра педагогіки та психології професійної освіти Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій НАУ, ЕГ вважає за доцільне рекомендувати розширити мережу баз практик для ОНП шляхом укладання відповідних договорів. Зважаючи на те, що однією із цілей Стратегії розвитку НАУ є формування і розвиток простору неформальної освіти, особистісного розвитку і професійного становлення здобувачів, а ЕГ встановила лише 1 факт визнання на ОНП результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у відомостях СО зазначено, що на сьогодні в НАУ отримання неформальної освіти можливе лише на платформі Coursera, вбачається за доцільне активізувати роботу щодо інформування аспірантів про можливості навчання на ресурсах неформальної освіти для поглиблення наявних та формування додаткових компетенцій, необхідних для дослідницької та викладацької діяльності. Потребує конкретизації при наступному оновленні РП використання сучасних методів на основі ІКТ (п.5.1. ОНП). ЕГ рекомендує започаткувати у новому н.р. викладання навчальних дисциплін іноземною мовою та розширити використання сучасних ІКТ технологій. Варто конкретизувати вимоги до підсумкової рейтингової оцінки інтегрованої навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» при наступному оновленні РП. У зв'язку з тим, що у загальному документі Положенні про організацію та проведення поточного та семестрового контролю не згадані здобувачі освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем, ЕГ рекомендує при наступному оновленні положення виокремити особливості контролю у процесі підготовки докторів філософії або зробити посилання на документ, який його регламентує (Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ). Це сприятиме виконанню вимоги підкритерію 5.1. за показником конкретність/специфічність. Доцільно розширити залучення з нового н.р. до реалізації освітнього процесу та аудиторних занять роботодавців, зокрема працівників відокремлених структурних підрозділів НАУ. ЕГ рекомендує активізувати роботу Асоціації випускників.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

В відомостях про самооцінювання цілі ОНП сформульовано наступним чином: «Підготовка конкурентоспроможних фахівців третього освітньо-наукового рівня, здатних до науководослідницької, організаційної, педагогічної діяльності. ОНП передбачає поглиблення теоретико-методологічних знань та практичних умінь; розвиток філософських та мовно-комунікативних компетентностей; формування універсальних навичок дослідника цифрової культури, технологічної грамотності, спеціальних (фахових) компетентностей науково-інноваційного характеру. ОНП сприяє формуванню критичного і творчого мислення, здійснення викладацької роботи і наукового консультування у ЗВТО.». Експертна група вважає, що цілі ОНП повністю узгоджуються з місією університету, яка сформульована так: «Зміцнення освітньо-наукового потенціалу держави шляхом підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців різних освітніх ступенів, конкурентоспроможних на світовому ринку праці, для авіаційної та інших галузей економіки, генерації нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень та практики», і відображена у Стратегії розвитку Національного авіаційного університету (<https://cutt.ly/y4FzkuE>). Втім, виглядає дискусійною заявлена в відомостях про СО особливість (унікальність) ОНП, яка полягає в її людиноцентрованості. Під час зустрічей стейкхолдери ОНП запевнили, що унікальність ОНП сконцентрована навколо процедури підготовки фахівців саме для НАУ, для технічних закладів освіти. Зокрема, випускники та здобувачі поінформували про цінність ОНП в контексті поєднання базової технічної освіти, яку вони отримали раніше, і педагогічну складову, яка реалізується під час навчання в аспірантурі.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз витягів із протоколів засідань випускової кафедри, на яких розглядалося питання про зміни до ОНП [відповідь на запит 2], засвідчив, що до визначення цілей ОНП були залучені стейкхолдери – роботодавці, представники академічної спільноти, аспіранти. В засіданнях брали участь: Теловата М.І., Арістова Н.О., Лагодинський О.С., Артюшин Г.М., Акмалдінова В.Є., Михеева Т.О., Поліщук О.С., Журавель Н.В. та інші (<https://cutt.ly/i4FbwKm>). Під час зустрічі з стейкхолдерами Ковтун О.В. та Ковальчук В.І. поінформували про те, що була врахована їх пропозиція стосовно посилення педагогічної складової ОНП на рівні викладання дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО», в процесі викладання якої передбачається вироблення умінь управляти внутрішньою і зовнішньою педагогічною технікою, проводити заняття із використанням інноваційних освітніх

технологій (<https://cutt.ly/R4Fzvop>). Пилипчук М.Л. поінформувала про те, що здобувачі зверталися до ЗВО стосовно можливості вивчення дисципліни «Академічне письмо англійською мовою (English academic writing)» і адміністрація позитивно вирішила згадане питання (<https://cutt.ly/P4FzQbE>). Представники стейкхолдерів, які були запрошені на зустріч запевнили, що формат співпраці з випусковою кафедрою їх повністю задовольняє. Випускники запевнили, що перелік дисциплін, які вивчалися ними на рівні ОНП допомогли виконати дисертаційну роботу, підготуватися до виконання посадових обов'язків на робочому місці. Про активне залучення роботодавців, випускників, здобувачів, НПП до обговорення ОНП свідчать матеріали, які представлені на сайті кафедри педагогіки та психології професійної освіти (<https://cutt.ly/64FzRrj>; <https://cutt.ly/14FzYwa>, <https://cutt.ly/44FzIYU>). Про участь академічної спільноти в обговоренні ОНП свідчать схвальні рецензії на ОП-2022. Зокрема, Ковальчук В. І., д-р пед. н., професор Глухівського державного педагогічного університету ім. Олександра Довженка поінформував про те, що він, виступаючи в ролі рецензента програми, постійно долучається на рівні розширених засідань випускової кафедри, конференцій до обговорення питань оптимізації процесу реалізації ОНП. Учасники освітнього процесу підтвердили факт систематичного розгляду питань підготовки докторів філософії в площині ОНП під час проведення в НАУ конференцій різного рівня (<https://cutt.ly/64FzAuj>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ встановила, що під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП були враховані особливості Києва, Київської області та регіону: розвинута сфера освіти, яка характеризує регіон як один із найбільших студентських центрів Європи; високий науковий і науково-технічний потенціал; наявність потужного промислового сектора. Це обумовлює затребуваність випускників ОНП «Професійна освіта» на ринку праці. Актуальність регіонального контексту в процесі діяльності НАУ прослідковується на рівні функціонування ради роботодавців університету та ради роботодавців факультетів/інститутів, які є консультативно-дорадчими органами і функціонують як складові запровадженої в Університеті системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://cutt.ly/C4FzFMi>). Згідно з відомостями про СО, за підсумками зустрічей з гарантом та академічним персоналом встановлено, що цілі ОП визначені з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП було враховано вітчизняний досвід підготовки здобувачів освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), зокрема УПА (м. Харків), ПНПУ імені В.Г. Короленка, ТНПУ імені Володимира Гнатюка, Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро), ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» та ін. Аналіз даних ОНП дозволив удосконалити власну програму з питань конкретизації цілей, розробки номенклатури загальних і фахових компетентностей та визначення відповідних їм програмних результатів навчання. Світові тенденції підготовки докторів філософії вивчалися на основі досвіду підготовки здобувачів PhD-програм в зарубіжних університетах-партнерах НАУ (<https://cutt.ly/t4FzJxb>). На зустрічі 2 з академічним персоналом гарант та викладачі підтвердили цю інформацію.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня. За спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) стандарт вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня відсутній. ЕГ вважає доцільним встановлювати відповідність ОНП-2022 вимогам 8 рівня НРК. Згідно з вимогами НРК формування інтегральної компетентності у здобувачів освіти, що навчаються за ОНП, передбачає набуття ними системи взаємопов'язаних знань, умінь і навичок, здатності до комунікації та спроможності самостійно й відповідально застосовувати знання, уміння та навички. Зіставлення програмних результатів навчання ОНП з тими, що передбачені для восьмого кваліфікаційного рівня НРК, дають підстави для висновку про їх повну відповідність. Так, вимозі НРК для восьмого кваліфікаційного рівня щодо сформованості у здобувачів освіти концептуальних та методологічних знань у галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності відповідають ПРН.7.1.1, ПРН.7.1.4, ПРН.7.4.16. Вимозі НРК щодо сформованості у здобувачів освіти спеціалізованих умінь/навичок і методів, необхідних для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики відповідають ПРН 7.1.2, ПРН 7.2.5, ПРН 7.2.6, ПРН 7.3.11, ПРН 7.3.12, ПРН 7.4.16. Вимозі НРК щодо сформованості у здобувачів освіти спеціалізованих умінь/навичок і методів, необхідних для започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей відповідають ПРН.7.1.1, ПРН.7.2.6, ПРН.7.2.8, ПРН.7.3.13, ПРН.7.3.14. Вимозі НРК щодо сформованості у здобувачів освіти здатності вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та дослідженнях відповідають ПРН.7.2.7, ПРН.7.2.14, ПРН.7.2.15. Вимозі НРК щодо сформованості у здобувачів освіти здатності до інноваційності, високого ступеня самостійності, академічної та професійної доброчесності, безперервного саморозвитку та самовдосконалення відповідають ПРН.7.1.4, ПРН.7.2.9, ПРН.7.4.17.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП цілком відповідають місії і стратегії розвитку НАУ. До розробки й удосконалення ОНП активно залучалися стейкхолдери: науково-педагогічні працівники НАУ, роботодавці, академічна спільнота, аспіранти та випускники аспірантури. Відповідні пропозиції (підтвержені документами випускової кафедри, інформацією отриманою під час зустрічей з учасниками фокус-груп) після критичного аналізу враховані на рівні переліку дисциплін та змістового наповнення ОК. Актуальність цілей ОНП та ПРН, факт врахування тенденцій розвитку спеціальності 015 Професійна освіта, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП підтверджуються представленими під час зустрічей відгуками роботодавців, представників провідних ЗВО, які здійснюють підготовку з відповідної спеціальності, рецензентів, здобувачів вищої освіти, випускників а також матеріалами міжнародної співпраці щодо оптимізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Дискусійною є заявлена в відомостях про СО особливість (унікальність) ОНП, яка полягає в її людиноцентрованості і забезпечує підготовку науково-викладацького складу в ОІС НАУ з використанням можливостей Університету в галузі міжнародного співробітництва, яка не знайшла відображення в ПРН, змісті ОК та підтвердження під час зустрічей з фокус-групами. Рекомендовано до початку 2023/2024 навчального року розглянути на рівні кафедри педагогіки та психології професійної освіти Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій питання щодо реалізації ОНП в контексті її унікальності, яка (за твердженням стейкхолдерів) сконцентрована навколо процедури підготовки фахівців саме для НАУ, для технічних закладів освіти на основі поєднання технічної освіти і педагогічної складової.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на те, що дискусійне положення про заявлену в відомостях про СО особливість (унікальність) ОНП не є суттєвим недоліком в контексті відповідності цілей програми місії та стратегії НАУ, орієнтири розвитку програми та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, розвитку спеціальності, регіональному та галузевому аспекту, а також врахування досвіду аналогічних програм, програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, ЕГ вважає, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. На підставі аналізу відповідного навчального плану (<https://cutt.ly/o4Fz25s>), а також ОНП-2022 (<https://cutt.ly/v4Fz47S>) встановлено, що загальний обсяг ОНП складає 60 кредитів ЄКТС, з них: обов'язковий компонент (термін навчального плану) – 45 кредитів ЄКТС (75%). Зокрема, цикл дисциплін з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 9 кредитів, цикл дисциплін із набуття універсальних навичок дослідника та викладача – 9 кредитів, цикл дисциплін із оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності – 15 кредитів, цикл дисциплін зі здобуття мовних компетентностей – 6 кредитів, цикл практичної підготовки – 6 кредитів; вибіркові дисципліни – 15 кредитів ЄКТС, що становить 25% і відповідає чинним вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

На підставі аналізу ОНП та відповідного навчального плану встановлено, що зміст ОНП структурований за циклами: 1) цикл дисциплін з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; 2) цикл дисциплін із набуття універсальних навичок дослідника та викладача; 3) цикл дисциплін із оволодіння глибокими знаннями зі спеціальності. 4) цикл дисциплін зі здобуття мовних компетентностей. Усі освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 015 «Професійна освіта», забезпечуючи розвиток і формування визначених в ОНП інтегральної, загальних і фахових компетентностей, досягнення програмних результатів навчання. До ОП входить її структурно-логічна схема (с.15 ОП-2022 (<https://cutt.ly/Z4FwxKH>)), що унаочнює логіку засвоєння компонентів. Аналіз структурно-логічної схеми свідчить, що вже на I курсі закладаються основи всіх чотирьох складових ОНП, передбачених п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): здобуття глибоких знань із спеціальності – ОК 1.3.2 Професійна майстерність викладача ЗВО; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – ОК1.1.1 Філософія науки та інновацій; набуття універсальних навичок дослідника – ОК1.2.1 Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень; здобуття мовних компетентностей – ОК1.4.2 Академічне письмо англійською мовою (English academic writing), Формування навичок усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою відображено в робочих програмах ОК 1.1.2 Інноваційні методи прийняття рішень в соціотехнічних та соціокультурних системах, ОК 1.3.2 Професійна майстерність викладача ЗВО, ОК 1.3.3 Проектування освітніх програм і технологій, ОК 1.3.4 Вплив освітньо-інформаційного середовища на успішність особистісного розвитку та професійного становлення майбутніх фахівців. На II курсі здобуття знань із спеціальності продовжується і поглиблюється ОК1.2.2 Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої освіти; набуття універсальних навичок дослідника – ОК1.3.5 Математичне моделювання в наукових дослідженнях. Трансформація набутих теоретичних знань у вміння і компетентності відбувається у процесі науково-педагогічної практики. Як свідчить аналіз робочих програм і матриці відповідності результатів навчання компонентам ОНП (с.16 ОНП-2022), усі передбачені ЗК, ФК і ПРН забезпечуються обов'язковими ОК. Як свідчить аналіз робочих програм і матриці відповідності результатів навчання компонентам ОНП (с.16 ОНП-2022), ОК в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та результатів навчання. Це підтверджено на зустрічах з фокус-групами (гарантом, академічним персоналом, здобувачами, випускниками).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз навчального плану та силабусів навчальних дисциплін свідчить, що зміст ОНП повною мірою відповідає предметній області спеціальності 015 «Професійна освіта». В навчальному плані підготовки здобувачів освіти за ОНП передбачено чотири взаємопов'язані цикли: 1) Цикл дисциплін з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; 2) Цикл дисциплін із набуття універсальних навичок дослідника та викладача; 3) Цикл дисциплін із оволодіння глибокими знаннями із спеціальності; 4) Цикл дисциплін зі здобуття мовних компетентностей. Цикл дисциплін з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями (ОК 1.1.1, ОК 1.1.2; ОК 1.1.3) спрямовується на формування у здобувачів освіти світоглядних (філософських і наукових), загальнокультурних, соціальних і громадянських компетентностей (9 кредитів). Цикл дисциплін із набуття універсальних навичок дослідника та викладача (ОК 1.2.1, ОК 1.2.2) спрямовується на формування навичок самостійного виконання наукового дослідження, критичної оцінки власних результатів, автономної роботи і відповідальності за особистісний професійний розвиток та навчання. (9 кредитів). Цикл дисциплін із оволодіння глибокими знаннями із спеціальності (ОК 1.3.1, ОК 1.3.2, ОК 1.3.3, ОК 1.3.4, ОК 1.3.5) забезпечує формування у здобувачів освіти системи наукових знань, практичних умінь і навичок щодо суті, принципів, цілей, змісту, методів, форм, засобів і умов здійснення науково-дослідної роботи у галузі професійної освіти, а також викладацької діяльності в закладах професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти (15 кредитів). Цикл дисциплін зі здобуття мовних компетентностей передбачає формування компетентностей щодо використання іноземної мови (усної та писемної) у професійній діяльності та спілкуванні відповідно до сучасних норм культури мовлення (6 кредитів). Окремий цикл складають дисципліни вільного вибору здобувача (15 кредитів). У навчальному плані передбачено науково-педагогічну практику (ОК 1.5.1) обсягом 6 кредитів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти регламентується «Положенням про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті» (<https://cutt.ly/f4FxxHd>). Можливість формування здобувачем індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується: участю в програмах академічної мобільності; визнанням результатів навчання, отриманих здобувачем освіти в умовах неформальної освіти; можливістю вільного вибору вибіркового навчальних дисциплін а також вибором наукового керівника, теми дисертаційного дослідження, ради для його захисту. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти відображається в його індивідуальному навчальному плані. На запит ЕГ заклад надав копії індивідуальних навчальних планів, які підтверджують можливість реалізації здобувачами ОНП індивідуальної освітньої траєкторії (<https://cutt.ly/K4FxbmA>). Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої

освіти в Національному авіаційному університеті здійснюється відповідно до нормативних документів університету з використанням автоматизованої системи (АС ФІОТ). Процедури обрання вибіркового дисциплін здобувачами вищої освіти ОС доктора філософії додатково регулюються окремими нормативними документами з урахуванням строків та інших умов вступу до аспірантури, графіка навчального процесу для здобувачів ОС доктора філософії та здійснюються під загальною координацією відділу аспірантури та докторантури на рівні структурного підрозділу (кафедри тощо), визначеного у п. 1.1 профілю освітньо-наукової програми, з оприлюдненням на його офіційному сайті інформації щодо вибіркового дисциплін за даною програмою та особливостей їх обрання (<https://cutt.ly/u4FxCeS>). Право здобувачів за ОНП на вибір дисциплін реалізується в повному обсязі завдяки включенню до НП блоку вибіркового дисциплін, на який в ОНП передбачено 15 кредитів ЄКТС із 60 (25%). Вибіркові навчальні дисципліни вивчаються аспірантами впродовж 1-3-го років навчання. Процедура вибору здобувачами вибіркового дисциплін, є зрозумілою, організованою у зручний для них спосіб, що підтвердили на зустрічі аспіранти Акмалдінова В. (4-й рік навчання), Михеєва Т. (4-й рік навчання) та Поліщук О. (2-й рік навчання). На сайті кафедри педагогіки та психології професійної освіти представлені силабуси вибіркового дисциплін (<https://cutt.ly/o4FxCtR>). ЕГ вважає, що перелік вибіркового дисциплін за кількістю і різноманітністю змісту дозволяє максимально врахувати потреби здобувачів та забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії згідно їх наукових і професійних інтересів. Як повідомила на зустрічі 5 керівник відділу аспірантури та докторантури Лелеченко А. П., відділ аспірантури спільно з кафедрами проводять консультації із вибіркового дисциплін і процедури їх обрання. ЕГ констатує, що здобувачі мають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через вибір навчальних дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ встановила, що ОНП передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня через: практичні заняття з дисциплін циклів дисциплін з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, дисциплін із набуття універсальних навичок дослідника та викладача, дисциплін із оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності, дисциплін зі здобуття мовних компетентностей, а також з вибіркового дисциплін; науково-педагогічну практику обсягом 6 кредитів. Проходження науково-педагогічної практики унормовується Рекомендаціями щодо організації та проведення фахової науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового ступеня в Національному авіаційному університеті (<https://cutt.ly/34FxC59a>). Науково-педагогічна практика є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та передбачає набуття здобувачами власного досвіду викладацької, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної, організаційної діяльності при виконанні основних функцій викладача ЗВО, що дозволяє сформувати компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Науково-педагогічна практика складається з трьох етапів: підготовчого, основного та звітного. Для кожного етапу керівником практики мають бути сформовані конкретні завдання, які вносяться до індивідуального плану практики аспіранта. Аналіз програми практики (<https://cutt.ly/q4Fct6k>) показав, що зміст практики забезпечує формування у здобувачів здатності до створення освітнього середовища; до розробки нормативного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в закладах професійної освіти; до критичного аналізу, вибору та використання сучасних освітніх технологій, методів, прийомів і засобів навчання; до розробки критеріїв та інструментів оцінювання навчальних досягнень здобувачів; формування практичних умінь організації та проведення наукового дослідження, інтерпретації та презентації його результатів; експериментальна перевірка, розробок у межах дисертаційного дослідження; удосконалення вмінь працювати з різними інформаційними джерелами тощо. Згідно з пп. 1.4 цього положення, базою практики є кафедра педагогіки та психології професійної освіти Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету. У ході онлайн-зустрічі здобувачі та випускники підтвердили, що обсяг практичної підготовки за ОНП виявився для них достатнім. На основі аналізу документів та результатів зустрічей ЕГ встановила, що ОНП та НП передбачають практичну підготовку аспірантів в обсязі, необхідному для подальшої професійної діяльності. Разом з тим ЕГ вважає за необхідне рекомендувати ЗВО розглянути питання про розширення мережі баз практик ОНП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок – навички комунікації, лідерські якості, рефлексія, вміння вирішувати конфлікти, працювати в команді, креативність, що дають змогу випускникам бути успішними на своєму робочому місці. Кожна з дисциплін ОНП забезпечує набуття соціальних навичок через методи і форми навчання і викладання: навчально-наукові дискусії, кейс-метод, метод проєктів, науково-практичні семінари, круглі столи тощо. Формуванню соціальних навичок сприяє зміст дисциплін, переважно таких: ОК1.1.2, ОК1.1.3, ОК1.3.2, ОК1.3.4. Поглибити і додатково розвинути соціальні навички є можливість й під час вивчення вибіркового дисциплін: Психологія кар'єрного зростання, Основи педагогічної конфліктології та іміджології, Інформаційна етика цифрового суспільства, Універсальні (м'які) здібності (Soft Skills) та ін. З метою цілеспрямованого набуття здобувачами соціальних навичок на рівні випускової кафедри систематично проводяться заходи різного формату. Так 13 березня 2023 року на кафедрі педагогіки та психології професійної освіти ФЛСК відбувся вебінар «Креативність – головна якість людини 21 століття» для викладачів ЗВО (<https://cutt.ly/c4Fcs17>). Обговорювались питання Soft skill сьогодення, однієї з найголовніших навичок людини 21-го сторіччя, яка надзвичайно важлива випускникам для кар'єрного зростання після закінчення університету. Під час онлайн-спілкування здобувачі продемонстрували високий рівень соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 015 Професійна освіта відсутній. Компетентності та програмні результати навчання сформульовані у відповідності до дескрипторів Національної рамки кваліфікації. Під час розробки програмних результатів навчання враховувались назви посад та кваліфікаційні характеристики згідно Національного класифікатора України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»: «85.42 – вища освіта» та Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: «2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП та її окремих компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів освіти. Навчальний час здобувача визначено в розділі 4 «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» (<https://cutt.ly/M4FcgPH>). Загальний бюджет навчального часу теоретичної підготовки ОНП-2022 1800 годин (60 кредитів), з яких 540 (30%) аудиторних годин, 1260 години (70%) самостійної роботи. Аудиторне навантаження є не меншим, ніж 1/4, а час для самостійної роботи аспіранта - не більше, ніж 3/4 часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Здобувачі на зустрічі 2 повідомили, що визначеного ОП часу є достатньо для опанування освітньої складової. ЕГ констатує, що обсяг ОНП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за ОНП Професійна освіта за дуальною формою освіти наразі не передбачається.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти ОНП здійснюється відповідно до нормативних документів університету з використанням автоматизованої системи (АС ФІОТ). Ресурс для формування індивідуальної освітньої траєкторії (зокрема і перелік вибіркових дисциплін) за кількістю і різноманітністю змісту дозволяє максимально врахувати потреби здобувачів згідно їх наукових і професійних інтересів. Для формування у аспірантів соціальних навичок використовуються можливості не лише відповідних дисциплін, а й вебінарів, конференцій та інших заходів. Позитивним є включення до змісту ОНП дисциплін, що відповідають потребам сьогодення, зокрема «Академічне письмо англійською мовою (English academic writing)». Обсяг та зміст практичної підготовки дозволяє аспірантам здобути компетентності, які необхідні для якісного виконання своїх професійних обов'язків на робочих місцях, які потребують технічної та педагогічної складової.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зважаючи на те, що одним із результатів проходження фахової науково-педагогічної практики аспірантами є здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, окреслювати напрями її модернізації в умовах євроінтеграції, а базою для проведення практики здобувачів визначена лише кафедра педагогіки та психології професійної освіти Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету, ЕГ вважає за доцільне рекомендувати до початку 2023/2024 навчального року розглянути питання про розширення мережі баз практик для ОНП (в тому числі зарубіжних) шляхом укладання відповідних договорів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на відповідність вимогам законодавства обсягу та окремих освітніх компонентів ОНП, її змісту і структури, які складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; створені в університеті можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, які дозволяють максимально врахувати потреби здобувачів згідно їх наукових і професійних інтересів; спрямування ОНП на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок з використанням можливостей не лише відповідних дисциплін, а й вебінарів, конференцій та інших заходів; спроможність ОНП реалізувати завдання практичної підготовки здобувачів вищої освіти для подальшої професійної діяльності (беручи до уваги рекомендацію щодо розширення мережі баз практик), ЕГ вважає, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП (Додаток 5 до Правил прийому до НАУ у 2022 р.) розміщені у вільному доступі на сайті (<https://cutt.ly/H4FcbO3>). Вступні випробування до аспірантури НАУ здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії складаються зі: вступного іспиту з наукової спеціальності в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності; вступного іспиту з англійської мови (в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, International English Language Testing System, сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного випробування з англійської мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з англійської мови з найвищим балом; реферату з презентацією дослідницьких пропозицій та досягнень за підписом наукового керівника. Вступне випробування полягає в заслуховуванні та обговоренні наукового повідомлення вступника. Реферат з презентацією оцінює предметна комісія з відповідної наукової спеціальності. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування зі спеціальності відповідної галузі науки. На зустрічі з здобувачі Ларіонцева А., Михеева Т. повідомили, що склали іспити при вступі. Правила прийому та програми вступних випробувань оновлюються щороку. Програмою вступного іспиту зі спеціальності передбачено професійно зорієнтоване спілкування з метою визначення, які власні наукові досягнення, напрацювання і досвід практичної роботи має вступник. Аналіз правил прийому на навчання та програм вступних випробувань свідчить, що вони загалом є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Це було підтверджено під час онлайн-зустрічі зі здобувачами.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вимоги до вступних випробувань у 2023 році наведені у відповідних Програмах зі спеціальності та іноземної мови. Програма вступного випробування зі спеціальності (<https://cutt.ly/M4FcE2t>) включає питання щодо законодавчої бази вищої і професійної освіти України, загальні питання вищої і професійної освіти, дидактики вищої і професійної школи, інноватики у вищій і професійній школі, виховного процесу у вищій і професійній школі, науково-дослідної роботи у вищій і професійній школі. Вступні випробування включають вступний іспит з іноземної мови (<https://cutt.ly/o4FcYpr>) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що передбачає розуміння основної ідеї прочитаного або прослуханого тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, проведення спеціалізованих дискусій за своїм фахом; вміння спілкуватися з таким ступенем швидкості та спонтанності, який не завдає труднощів жодній із сторін; вміння чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, International English Language Testing System, сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного випробування з англійської мови. Додатковий вступний іспит для вступників на ОНП «Професійна освіта» (<https://cutt.ly/d4FcOUq>) передбачає з'ясування ступеня їх обізнаності з загальних питань педагогіки, теоретичних і методичних основ навчання (дидактика) та теоретичних і методичних основ виховання. Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі. ЕГ вважає, що зміст програм вступних іспитів загалом враховує особливості самої ОНП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших ЗВО регулюються документами: Положенням про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://cutt.ly/54FcFys>) (п.9 Положення регламентує порядок перезарахування результатів навчання учасників академічної мобільності НАУ на території України чи поза її межами); Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті (<https://cutt.ly/D4FcKM1>) (у пп.3.6 положення зазначено: «Вчена рада відповідного факультету або іншого структурного підрозділу, уповноваженого Вченою радою НАУ має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї або декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури НАУ». У процесі онлайн-спілкування з'ясовано, що здобувачі обізнані зі своїми правами на академічну мобільність, мають доступ до документів, які її регламентують, однак не зафіксовано застосування вказаних правил на ОНП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті урегулює «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Національного авіаційного університету» (<https://cutt.ly/H4FcB8M>). Згідно п. 2.6 даного Положення, в університеті можуть бути визнані результати навчання, здобуті у неформальній чи інформальній освіті в обсязі, що не перевищує 25% від загального обсягу освітніх компонентів, передбачених освітньою програмою. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається із врахуванням тематики, змісту та результатів навчання освітніх компонентів освітньої програми, які входять до навчального плану, а також відповідають за тематикою, обсягом вивчення та змістом як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсовій роботі, курсовому проекту, контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання не поширюється на кваліфікаційні (дипломні) роботи (проекти). У Положенні визначено процедуру визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, яка передбачає певні обов'язкові етапи (п. 3). У робочих програмах навчальних дисциплін передбачено можливість зарахування програмних результатів навчання, здобутих у неформальній освіті у межах самостійної роботи (за умови, що зміст заходу або навчання за неформальною освітою відповідають тематиці навчального курсу). На запит 9 ЕГ стосовно документів, які підтверджують факт процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті було представлено сертифікат від EdEra для Акмалдінової В. - аспірантки 4 року навчання. Згадана здобувачка під час зустрічі з повідомила про зарахування програмних результатів навчання, здобутих у неформальній освіті під час вивчення курсу «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових дисциплін» на основі названого сертифікату. Вбачається за доцільне активізувати роботу щодо залучення аспірантів ОНП до навчання на ресурсах неформальної освіти для поглиблення наявних та формування додаткових компетенцій, необхідних для дослідницької та викладацької діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП 015 є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП та оприлюднені на офіційному вебсайті НАУ. В закладі визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО та неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Зважаючи на те, що однією із цілей Стратегії розвитку НАУ є формування і розвиток простору неформальної освіти, особистісного розвитку і професійного становлення здобувачів (п. 1.5.), а ЕГ встановила лише 1 факт визнання на ОНП результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у відомостях СО зазначено, що на сьогодні в НАУ отримання неформальної освіти можливе лише на платформі Coursera, вбачається за доцільне впродовж поточного 2022/2023 навчального року розробити план заходів з метою активізації інформування аспірантів про можливості навчання на ресурсах неформальної освіти для поглиблення наявних та формування додаткових компетенцій, необхідних для дослідницької та викладацької діяльності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на те, що результати аналізу документів, оприлюднених на сайті НАУ, інформація отримана під час спілкування з здобувачами дають можливість переконатися у тому, що правила прийому на ОНП є чіткими, прозорими і не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми; в університеті передбачені оптимальні правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності; вступники і здобувачі мають доступ до ОНП, ознайомлені зі своїми правами на академічну мобільність та алгоритмом визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що регламентуються відповідними положеннями НАУ (Беручи до уваги факт низької активності щодо практики визнання на ОНП результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та рекомендацію щодо інформування здобувачів про спектр ресурсів неформальної освіти), ЕГ вважає, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Студентоцентроване навчання відзначено у Стратегії розвитку Національного авіаційного університету (<https://cutt.ly/y4FzkuE>). Пропозиції щодо організації студентоцентричного навчання, викладання та оцінювання досягнень опрацьовуються відділом моніторингу якості вищої освіти (<https://cutt.ly/o4JqPaq>). Згідно Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ (<https://cutt.ly/d4SgrB3>) навчання в аспірантурі відбувається заочною (денною, вечірньою) або заочною (тільки на умовах контракту) формами навчання. У ОНП 2022 (<https://cutt.ly/v4Fz47S>) визначена форма навчання як інституційна з елементами дистанційної. Методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Студентоцентрований підхід реалізується при виборі здобувачем індивідуальної освітньої траєкторії. У 2022 році оновлено Положення про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в НАУ (<https://cutt.ly/f4FxfjNd>). На зустрічах із НПП та здобувачами підтверджено, що студентоцентрований підхід забезпечується обранням індивідуальної освітньої траєкторії, формами і методами навчання, зокрема вибором наукового керівника, тем наукових досліджень, баз практики, шляхом проведення індивідуальних консультацій тощо. Підготовка здобувачів вищої освіти ОС доктора філософії передбачає фінансування з державного бюджету. Наприклад, у 2022 р. 1 місце на денній та 2 місця на вечірній формі навчання (<http://surl.li/ftvcq>). Принцип академічної свободи закладено у виборі методів навчання і викладання у документації різних рівнів. В ОНП 2022 (<https://cutt.ly/v4Fz47S>) визначено такі методи викладання та навчання: навчальна та наукова дискусії; ігровий та ситуаційний методи; методи організації і самоорганізації навчально-наукової діяльності: методи стимулювання і мотивації учіння; методи контролю та самоконтролю навчання; бінарні методи навчання та інноваційні методи з використанням ІКТ. У СО (<http://surl.li/fvzrp>) конкретизовано такі методи: комунікативний метод (ПРН2,5,7,12), метод моделювання (ПРН1,2,3,4,9,11,17), Сократів метод (ПРН1,2,3,4,5,9,11,17), кейс-стаді (2,3,4,9,11,17). Зустріч з НПП дозволила пересвідчитись, що принципи академічної свободи в НАУ дієві. Разом з тим, інноваційні методи з використанням ІКТ у СО та РНП не конкретизовані. У НАУ проводиться опитування аспірантів щодо форм і методів та виявлено високий рівень задоволеності (<http://surl.li/fvyub>). На думку здобувачів, усі викладачі - висококваліфіковані фахівці. Їм сподобались такі дисципліни: «Основні моделі університетської освіти» (викладач Е. Лузік); «NBIC-конвергенції» (викладач - В. Чепіженко); «Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти» (викладач - Л. Барановська); іноземна мова наукового спрямування (викладач - О. Ковтун); правове забезпечення наукових досліджень (викладач - М. Дей) (<http://surl.li/fvyup>). Це підтверджено під час зустрічі зі здобувачами, рівень задоволеності високий.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до інформаційних ресурсів на сайті НАУ. Інформація щодо цілей та програмних результатів навчання представлена на сайті кафедри (<https://cutt.ly/y4Lg82B>), де розміщена ОНП 2021 та ОНП 2022 (<https://cutt.ly/v4Fz47S>). З порядком організації освітнього процесу можна ознайомитись у навчальних та робочих навчальних планах (<http://surl.li/fvyus>). Зручним для користування учасниками освітнього процесу є представлені на сайті кафедри розклади занять для здобувачів (<http://surl.li/fvzln>) та викладачів кафедри (<http://surl.li/fvzle>). На зустрічах НПП та здобувачі підтвердили зручність цієї інформації для комунікації та індивідуальних консультацій. Здобувачі мають вільний доступ до інформації про освітній процес. Зміст навчальних дисциплін, порядок та критерії оцінювання докладно представлені у робочих програмах (<http://surl.li/fvyuo>) та силабусах (<http://surl.li/fvzku>). Здобувачі мають вільний доступ до вибору дисциплін. Інформація щодо вибіркових дисциплін та їх силабуси представлені на сайті (<http://surl.li/alvea>). Окрім того, інформація у межах окремих

освітніх компонентів конкретизується викладачами. Під час зустрічі з НПП було підтверджено, що на початку вивчення навчальної дисципліни викладачі презентують структуру курсу, теми, роз'яснюють цілі, очікувані результати навчання, форми і методи викладання, критерії оцінювання навчальних результатів; надають презентаційні матеріали, плани практичних занять, методичні рекомендації до їх виконання, контрольні питання до підсумкових видів контролю. Результати опитування засвідчили, платформа Classroom є засобом інформування здобувачів та завантаженням матеріалів (<http://surl.li/fvyop>). На інформаційній сторінці сайту аспірантури й докторантури НАУ (<https://cutt.ly/h7guUq5>) розміщений розклад, графіки видів контролю тощо. Важливим є надання здобувачам інформації щодо атестації аспірантів (<http://surl.li/fumhd>) та науково-педагогічної практики (<http://surl.li/fumku>). На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що вони отримують інформацію та консультації від викладачів та наукових керівників, як очно, так і за допомогою електронної пошти чи інших засобів зв'язку. Здобувачі засвідчили зрозумілість, вичерпність, доступність інформації; вони знають, де з нею можна ознайомитись.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Реалізація мети ОНП 2022 щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних до проведення оригінальних наукових досліджень, здійснення освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності, передбачає присутність наукової та дослідницької складових у більшості ОК (<https://cutt.ly/v4Fz47S>). У НАУ діє Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених НАУ (<https://cutt.ly/47guquo>). На зустрічі з ЕГ голова товариства Р. Одарченко окреслив стратегічні напрями роботи ЗВО щодо сприяння єдності навчання та дослідження. Наукові заходи, які проводяться в НАУ отримали високу оцінку на зустрічах зі здобувачами та НПП. Провідну роль щодо поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відіграє кафедра педагогіки і психології професійної освіти. Цьому сприяє виконання кафедральної теми НДР «Науково-методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку та професійного становлення студентів вищого технічного навчального закладу» (№ 41-2021/12.02, термін виконання 01.01.2021–30.12.2023 рр., наукові керівники – професор Лузік Е.В., професор Семиченко В.А.) (<http://surl.li/fvywy>). У склад кафедри входить навчальна лабораторія. У лабораторії представлені програмні продукти, що використовуються в освітньому процесі для формування у майбутніх фахівців відповідних ключових та професійних компетентностей на практичних заняттях та під час самостійної роботи студентів над розробкою навчальних проектів і кейсів (<https://cutt.ly/l7guuF7>). Виpuskova кафедра є співорганізатором циклічних міжнародної конференції «Актуальні проблеми вищої професійної освіти України», «Політ. Сучасні проблеми науки» (<https://cutt.ly/E4SfYNL>). На кафедрі регулярно проводяться науково-методичні семінари та круглі столи на яких відбувається апробація результатів наукових досліджень (<https://cutt.ly/j4LhwVc>). В новинах кафедри висвітлюється участь здобувачів в наукових семінарах (<https://cutt.ly/64Lhta>) та конференціях. Під час освітньої діяльності здобувачів застосовується поєднання навчання і досліджень. У процесі реалізації освітньої складової ОНП поєднання навчання і досліджень забезпечується можливостями вибору індивідуальної освітньої траєкторії і вибором навчальних дисциплін, які за змістом відповідають науковим інтересам здобувачів (<http://surl.li/eise>). Це підтверджено додатковими документами наданими ЕГ. В індивідуальних звітах здобувачі демонструють наукове вирішення педагогічно-прикладних завдань (д.д.Індивідуальні плани <http://surl.li/fvywd>). Два рази на рік за результатами своїх досліджень аспіранти звітують на наукових семінарах кафедри (д.д. Атестаційні звіти <http://surl.li/fvywd>). Здобувачі у процесі проходження практики розробляють заняття, відповідно до тематики дисертаційного дослідження (д.д. Звіти з науково-педагогічної практики <http://surl.li/fvywd>). Слід відзначити системну роботу щодо поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП на різних рівнях (університет, кафедра, здобувач).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Положення про освітні програми НАУ (<https://cutt.ly/h4SJe7o>) передбачає щорічний перегляд освітніх програм (або два рази на рік за належної аргументації) за результатами моніторингу. Ініціаторами процедури перегляду є безпосередні учасники реалізації освітньої програми, внутрішні та зовнішні стейкхолдери. ОНП у 2022 році була перезатверджена у зв'язку з формуванням нової редакції програми. Підставою для перегляду ОНП, за словами гаранта, стало саме врахування наукових досягнень і сучасних педагогічних практик. Зокрема це удосконалення дидактичних ланцюжків навчальних дисциплін. На підставі додатково наданих витягів ЕГ встановила, що при оновленні ОНП та ОК враховується думка НПП, здобувачів, стейкхолдерів (д.д. Витяги, <https://cutt.ly/94Lj7hd>). Відповідно до Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни зміст РП щорічно обговорюється на засіданні кафедри. Результати обговорення відображаються відповідно до вимог системи менеджменту якості, запровадженої в університеті. (<http://surl.li/gryo>). Результати аналізу РП показали, що ця вимога виконується (<http://surl.li/fvyvo>). Основні напрями НДР «Науково-методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку та професійного становлення студентів вищого технічного навчального закладу» сприяють оновленню ОК: аналіз сучасних теоретичних робіт з педагогіки і психології вищої школи і узагальнення досвіду впровадження відповідних надбань в педагогічний процес вищої технічної школи (ПРН 5, ПРН 15); світовий і вітчизняний досвід реалізації технологій особистісного розвитку і професійного становлення у навчальному процесі вищих закладів освіти (ПРН 2, ПРН 10); створення банку методик для діагностики тенденцій особистісного розвитку і професійного становлення студентів, здійснення їх адаптації з урахуванням специфіки підготовки спеціалістів технічного профілю (ПРН 3, ПРН 8) (<http://surl.li/fvywy>). Наукові публікації НПП пов'язані з викладанням навчальних дисциплін. Використання власних наукових досягнень

НПП підтверджується використання власних розробок у РП: Дротянко Л.Г., Ороховська Л.О., Ягодзінський С.М. (2019) Філософія наук і інновацій: практикум. К.: НАУ; Рахманов В.О. (2018) Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх інженерів в умовах освітньо-інформаційного середовища технічного університету: монографія К. : ЦП «Компринт»; Лузік Е., Семиченко В., Ладогубець Н., Михеєва Т. (2021) Рефлексивний підхід до формування освітньо-інформаційного середовища системи дистанційної освіти в закладах вищої технічної освіти; (<http://surl.li/fvyvo>). Зміст навчальних дисциплін оновлюється викладачами на основі результатів їх наукової роботи, наукових стажувань, участі в наукових заходах, що відображено у протоколах засідання кафедри та підтверджено сертифікатами (д.д. Витяги, Сертифікати_НПП, (<http://surl.li/fvywd>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Одним з основних напрямів реалізації Стратегії розвитку Національного авіаційного університету є інтернаціоналізація, розвиток міжнародних зв'язків і стратегічного партнерства. (<https://cutt.ly/y4FzkuE>). У НАУ з метою розвитку міжнародних зв'язків та міжнародного співробітництва в науковій, освітній та інших сферах шляхом здійснення організаційних заходів щодо формування кола іноземних партнерів створена Рада з міжнародного співробітництва (International Cooperation Council). Вона є дорадчим органом, який діє на основі Положення (<http://surl.li/dcawr>). У НАУ функціонує Навчально-науковий інститут міжнародного співробітництва та освіти (<http://surl.li/fvzdo>). Важливість інтернаціоналізації актуалізується виходячи з того, що майбутнім викладачам – випускникам ОНП доведеться працювати зі студентами-іноземцями. У «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність у НАУ» право на академічну мобільність реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво (<https://cutt.ly/24LhgsB>). На рівні кафедр інтернаціоналізація діяльності відбувається шляхом співпраці на основі міжнародних договорів (Варна, Ченстохове, Тбілісі, Кошице) (<https://cutt.ly/H4Lhk94>) (д.д. Угоди, <https://cutt.ly/T4LhzBo>). Формами академічної мобільності для НПП та інших учасників освітнього процесу є: участь у спільних проєктах; викладання; стажування; наукова (науково-технічна) робота; наукове стажування; підвищення кваліфікації (<https://cutt.ly/i4LhmoX>). Тому інтернаціоналізація діяльності на рівні учасників освітнього процесу відбувається через участь НПП та здобувачів освіти у міжнародних проєктах, конференціях, через публікації у наукових виданнях іноземних університетів-партнерів, проходження міжнародного стажування. Це підтверджується сертифікатами про різні форми академічної мобільності міжнародне стажування (Л.В. Лузік, Технічний університет м. Варна, Республіка Болгарія, 2022); участь у міжнародних тренінгах (В.В.Бадахтар, Чехія, 2022); міжнародних школах (Т.Ю.Дудка, BA School Business and Finance Рига, Латвія, 2020) міжнародних освітніх проєктах (Р.Порелішко, Інтернаціональна зимова школа, 2022); підвищення кваліфікації (Д.Шевчук, Foundations of Project Management, 2023) тощо (д.д. Сертифікати, <https://cutt.ly/K4LhTAc>). Аспіранти беруть участь у закордонних міжнародних конференціях та мають публікації в журналах, що індексуються в наукометричних базах Scopus і Web of Science. Наприклад, В.Є. Акмалдінова (<http://surl.li/fvzel>), М.Л.Пилипчук (<http://surl.li/fvzes>). Окрім того, зарубіжні партнери входять до редакційної колегії «Вісника НАУ Серія: Педагогіка. Психологія» Венгер Дьордь (Угорщина), Вошинські Цезари (Польща) (<https://cutt.ly/g4LhIMZ>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Студентоцентризований підхід в дії забезпечується вибором здобувачами наукового керівника, тем дисертаційних досліджень, шляхом розробки індивідуальних освітніх траєкторій, проведення індивідуальних консультацій тощо. Здобувачі мають доступ до вибору дисциплін, навчальних планів, робочих програм, критеріїв оцінювання, рекомендованої літератури тощо. Слід відзначити системну роботу щодо поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП на різних рівнях: університет (напрями Стратегії розвитку, діяльність Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених НАУ), кафедра (виконання кафедральної НДР, створення навчально-наукової лабораторії, організація циклічних наукових конференцій), здобувач (вибір індивідуальної освітньої траєкторії та навчальних дисциплін, які за змістом відповідають науковим інтересам здобувачів). Зміст ОП оновлюється на основі наукових розробок НПП, зокрема у рамках виконання НДР «Науково-методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку та професійного становлення студентів вищого технічного навчального закладу». Темі наукових досліджень, стажувань та публікації НПП пов'язані з навчальними дисциплінами, які вони викладають. Зокрема, використання наукових досягнень НПП у РП: Дротянко Л.Г. “Філософія наук і інновацій”; Рахманов В.О. “Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх інженерів в умовах освітньо-інформаційного середовища технічного університету: монографія”; Лузік Е. В. “Рефлексивний підхід до формування освітньо-інформаційного середовища системи дистанційної освіти в закладах вищої технічної освіти” тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Не конкретизовано використання сучасних методів на основі ІКТ та програмного забезпечення навчання і викладання, що передбачено ОНП (п.5.1.). Рекомендації щодо удосконалення. Започаткувати викладання

навчальних дисциплін іноземною мовою. Це відповідає меті ОНП «...підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних до інноваційної діяльності з метою реалізації на загальнодержавному рівні євроінтеграційних завдань» та, задекларованому у СО, напряду ОНП «...сприяння розвитку міжкультурних зв'язків із залученням до наукової діяльності зі здобувачами фахівців з лінгвістики». Розширити та конкретизувати у РП під час оновлення (плановий термін між ревізіями 1 рік) використання сучасних ІКТ технологій, програмного забезпечення, електронних засобів навчання (п.5.1. ОНП передбачає використання інноваційних методів з використанням ІКТ). Зокрема, у навчальних дисциплінах «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень», «Вплив освітньо-інформаційного середовища на успішність особистісного розвитку та професійного становлення майбутніх фахівців», «Математичне моделювання в наукових дослідженнях».

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Слабка сторона щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій (що легко виправляється) компенсується комунікативними технологіями міжособистісного спілкування у процесі студентоцентрованого навчання (що здобувається великим педагогічним досвідом). Саме це твердження стосується підкритерію 4.1.: форми і методи навчання повністю відповідають студентоцентрованого підходу, разом з тим недостатньо представлені інноваційні методи з використанням ІКТ, які визначені ОНП. ЕГ відзначає часткову відповідність підкритерію 4.5, зокрема в аспекті навчання, пов'язаного з інтернаціоналізацією діяльності. Повністю відповідають вимогам підкритерію 4.2., 4.3., 4.4. Тому ОНП за Критерієм 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та процедурні питання, які їх проведення висвітлені у низці документів НАУ <https://cutt.ly/M4FcgPH>, <http://surl.li/gmf>. Слід відзначити, що у Положенні про організацію та проведення поточного та семестрового контролю не виокремлено особливості контролю у процесі підготовки докторів філософії за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти та відсутнє посилання на документ, що його регламентує. Разом з тим, розроблено Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ <http://surl.li/fvzig>. На зустрічі завідувачка аспірантурою А. Лелеченко підтвердила, що контрольні заходи здобувачів за третім рівнем вищої освіти визначено окремим документом. Встановлено, що за ОНП 2022 передбачено форми підсумкового контролю: складання диференційованих заліків та екзаменів. Щодо наукового складника підготовки здобувачів, форми контролю наступні: посеместровий звіт на засіданні кафедри про виконання плану наук. роботи, який містить такі складові: підготовка тексту дисертації; апробація результатів досліджень на наукових конференціях та семінарах; публікація результатів досліджень у наукових виданнях; попередня експертиза дисертації; захист дисертації в разовій спец. вченій раді. Проміжний контроль - щорічне складання звіту відповідно до індивідуального плану <https://cutt.ly/v4Fz47S/>. Особливості контролю, діагностики та оцінювання окремих ОК відображаються у РП навчальних дисциплін та силабусах. Інформація щодо розподілу балів, які можуть отримати здобувачі, зазначені в робочих програмах <http://surl.li/fvyvo>. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану аспіранта та до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми. ЕГ пересвідчилась, що підсумки семестрового контролю продубльовані в індивідуальних планах здобувачів <http://surl.li/fvywd>. У ЕГ виникло питання, щодо чіткості правил проведення диференційованого заліку та переведення підсумкової рейтингової оцінки інтегрованої навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» <https://cutt.ly/X7giiBK> за результатами трьох модулів. У РП (табл.4.3-4.4) за кожним модулем передбачено 100-бальне оцінювання. Підсумки семестрового контролю в індивідуальних планах здобувачів представлені не підсумковою рейтинговою оцінкою, а окремими оцінками за кожним модулем за 30-бальною системою (д.д. Індивідуальні плани <http://surl.li/fvywd>). Тому пропонується оновлення РП відповідно до п.2.7.2. <https://cutt.ly/O4LjwzH> та за зразком п. 4.2. <https://cutt.ly/P4LjhXX>. З порядком організації контрольних заходів та термінів їх проведення можна ознайомитись у навчальних планах <http://surl.li/fvyus> та розкладах занять <https://cutt.ly/E4LhXio>. Під час зустрічей зі здобувачами підтверджено, що інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання є на сайті аспірантури та сторінці кафедри у вільному доступі.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього рівня для спеціальності 015 «Професійна освіта» відсутній. Згідно з Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ атестація аспірантів, здобувачів вищої освіти за ступенем доктора філософії та доктора наук передбачає її проведення структурним підрозділом НАУ – інститутом/факультетом (кафедрою/лабораторією/відділом), за яким закріплена відповідна освітньо-наукова або наукова програма (<https://cutt.ly/d4SgrB3>). Згідно Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ визначені критерії атестації аспірантів (<https://cutt.ly/d4SgrB3>). ОНП передбачає публічний захист дисертаційного дослідження на спеціалізованій Вченій раді (<https://cutt.ly/94ATQR5>). Згідно Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ здобувач попередньо звітує про завершення відпрацювання Індивідуального плану виконання освітньо-наукової роботи на засіданні кафедри, про що складається відповідний протокол засідання кафедри (<http://surl.li/fvzig>). Ця вимога виконується. На факультеті лінгвістики та соціальних комунікацій відбулося чотири засідання спеціалізованих вчених рад для проведення захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Зокрема, 6 березня 2023 р. відповідно до наказу ректора від 19 грудня 2022 р. №429/од та рішення Вченої ради НАУ від 23 листопада 2022 р. успішно пройшли захисти двох дисертацій: В.Є. Акмалдінової на тему «Формування готовності майбутніх магістрів з транспортних технологій (на повітряному транспорті) до професійної діяльності в освітньо-інформаційному середовищі технічного університету» на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 «Освіта/педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Науковий керівник: Е.В.Лузік – док. пед. наук, професор (<http://surl.li/fvzgr>) та М.Л. Пилипчук з теми «Формування готовності майбутніх перекладачів до інноваційної професійної діяльності у закладах вищої освіти» на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 «Освіта/педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Науковий керівник: О.В.Ковтун – док. пед. наук, професор (<http://surl.li/fvzhd>). ЕГ прийшла до висновку, що нормативні вимоги повністю дотримані під час захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), які відбуваються в разових спеціалізованих вчених радах на підставі публічного захисту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Згідно Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю (<http://surl.li/grmf>) та Положення про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://cutt.ly/M4FcgPH>) контроль результатів навчання здійснюється на принципах відкритості, прозорості, об'єктивності. Цими документами передбачено можливість оскарження дій НПП, зокрема на етапі проведення процедур поточного та підсумкового контролю. Інформація про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії розміщена на сайті аспірантури: графік атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, форми атестаційних звітів, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ (<http://surl.li/fvzig>). Згідно Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ (<http://surl.li/amlqr>) індивідуальний план використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи та є критерієм оцінювання виконання наукової складової ОНП для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Атестація наукової роботи аспірантів (здобувачів) та докторантів проводиться організовано не менше двох разів на рік. Під час опрацювання наданих документів, ЕГ не виявила порушень строків виконання індивідуального плану наукової роботи (д.д.Індивідуальні плани <http://surl.li/fvywd>). Звернень про оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів по даній ОНП не було. ЕГ відзначає, що задеклароване та затверджене рішенням Вченої ради НАУ від 16.02.2022, протокол № 3 «Положення про порядок скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку зі встановленням фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації НАУ», на офіційному сайті НАУ відсутнє. Разом з тим, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та оскарження результатів атестації за ОНП не було. За результатами анкетування, у якому на запитання «Чи стикались Ви з випадками некоректного оцінювання знань зі сторони викладачів і чи реагували на Ваші звернення представники адміністрації?» 80% відповіли «Ні, не стикався», а 20% здобувачів дали відповідь «Так, стикався (лась), але звернень не робив (ла)» (<http://surl.li/fvyop>). У процесі вивчення документів та зустрічей ЕГ зроблено висновок, що система контролю в цілому ґрунтується на принципах академічної доброчесності та прозорості. За час функціонування ОНП випадків конфліктів інтересу та оскарження результатів не траплялося. Під час зустрічей з НПП та здобувачами на запитання: «Чи були випадки повторного проходження контрольних заходів?» були отримані негативні відповіді.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Нормативними документами щодо політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності в НАУ є: Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Національному авіаційному університеті, Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат., Положення про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (<http://surl.li/agvdh>). Врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з порушенням академічної доброчесності, здійснюється відповідно до «Положення про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти» (<http://surl.li/dnfh>). У НАУ проводиться чітка політика щодо дотримання академічної доброчесності. Зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу декларуються у Кодексі честі науково-педагогічного працівника і студента НАУ (<http://surl.li/ajotn>), Декларації про дотримання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти НАУ, Декларації про дотримання академічної доброчесності НПП НАУ. Питання дотримання академічної доброчесності регулярно обговорюються на засіданнях кафедри, що підтверджено відповідними документами (д.д. <https://cutt.ly/w4LjEB7>). Окрім того, питання дотримання принципів академічної доброчесності є одним із програмних результатів навчання за ОНП, що забезпечено змістом ОК «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» (<https://cutt.ly/A4LjUR4>). На зустрічах ЕГ поставила низку запитань представникам адміністрації, НПП, здобувачам. Ними підтверджено, що усі учасники освітнього процесу підписують Декларацію про дотримання Кодексу академічної доброчесності. Здобувачі підтвердили, що на перших заняттях ознайомлюються з принципами та процедурою дотримання академічної доброчесності. Здобувачі підтвердили, що з метою виявлення потенційно можливих конфліктних ситуацій проводиться анонімне анкетування. Вони мають доступ до «Скриньки довіри», яка розміщена на сайті НАУ та сторінці кафедри (<https://cutt.ly/A4LjSr7>). У процесі зустрічей було з'ясовано, що випадків не дотримання академічної доброчесності за ОНП не спостерігалось.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність відповідності нормативним вимогам за критерієм, як от: чіткість, логічність, неупередженість критеріїв оцінювання, які базуються на відповідних положеннях, що відображені на веб-сайті і повідомляються здобувачам заздалегідь; У НАУ проводиться чітка політика щодо дотримання академічної доброчесності. Зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу підписуються у Декларації про дотримання академічної доброчесності, питання дотримання академічної доброчесності регулярно обговорюються на засіданнях кафедри, принципи академічної доброчесності є програмним результатом навчання ОК «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень», є вільний доступ до «Скриньки довіри», нормативні документи щодо академічної доброчесності представлені на сайті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Несуттєвим недоліком є нечіткі вимоги у РП (табл.4.3-4.4.) щодо оцінки окремих модулів та підсумкової рейтингової оцінки інтегрованої навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень». Рекомендації щодо удосконалення: У зв'язку з тим, що у загальному документі Положенні про організацію та проведення поточного та семестрового контролю не згадані здобувачі освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем, ЕГ рекомендує під час оновлення даного положення (плановий термін між ревізіями 1 рік) виокремити особливості контролю у процесі підготовки докторів філософії або зробити посилання на документ, який його регламентує (Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ). Це сприятиме виконанню вимоги підкритерію 5.1. за показником конкретність/специфічність.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ відзначає часткову відповідність підкритерію 5.1, зокрема потребують уточнення вимоги до підсумкової рейтингової оцінки інтегрованої навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень». Це зауваження не є суттєвим, його можна усунути в короткий термін під час оновлення РП (плановий термін між ревізіями 1 рік). Цілком відповідають вимогам підкритерії 5.2., 5.3., 5.4. Тому ОНП за Критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ опрацювала відомості про СО (<http://surl.li/fvzrp>) щодо професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОНП. Проведений аналіз документів (критерії відповідності, дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, атестати про вчене звання, стажування, публікації) свідчить про те, що кваліфікація викладачів відповідає чинним вимогам до них. Більше 90% мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора. Слід відзначити, що серед викладачів за ОНП 4 доктори педагогічних наук (Лузік Ельвіра Василівна д-р пед. н., професор; Дудка Тетяна Юрївна, д-р пед. н., професор; Ковтун Олена Віталіївна д-р пед. н., професор; Рахманов Віталій Олегович д-р пед. н., доцент) (Таблиця 2. <http://surl.li/fvzrp>). Викладачі, які задіяні в ОНП є знаними науковцями. Зокрема Л.В.Лузік розвиває наукову школу «Педагогічна майстерність викладача вищої технічної освіти» (<http://surl.li/fvzrg>). Стали переможцями на конкурсі навчальної літератури у номінації «Навчальні посібники» О.М. Акмалдінова, З.Ю. Мазуренко, Л.В. Кучерява, І.С. Козелецька «Professional English. Logistics» та Л.В. Барановська, Н.В. Глушаниця «Психологія ділового спілкування» (<http://surl.li/sdnt>). ЕГ відзначає значний потенціал для реалізації цілей програми щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців третього освітньо-наукового рівня, здатних до науково-дослідницької, організаційної, педагогічної діяльності. ЕК також перевірила наявність наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Web of Science і Scopus. Слід відзначити, що за даними СО викладачі мають значну кількість праць у виданнях, які включені до наукометричної бази Scopus; у А.В.Гончаренка 24 праці; Д.О. Шевчук – 10 праць; О.В. Ковтун – 9 праць (Таблиця 2. <http://surl.li/fvzrp>). Вивчення змісту публікацій та профілів викладачів додатково підтверджує їх наукову відповідність. Викладачі мають опубліковані підручники з навчальної дисципліни. Зокрема, д-р філос. н. Дротянко Л.Г., яка викладає «Філософію науки та інновацій» має 4 підручника: «Філософія діалогу в комунікативних практиках інформаційного суспільства», «Філософія наукового пізнання», «Філософія», «Філософія: підруч. для студентів ВНЗ». Таким чином, ЕГ з'ясувала, що їх професійна та академічна кваліфікація відповідає ОК та забезпечує досягнення визначених ОНП програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір НПП у НАУ регламентований змістом Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у НАУ (<http://surl.li/ajpfs>), Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічного працівника та навчально-наукового структурного підрозділу НАУ(<http://surl.li/czmse>). У НАУ систематично рейтинги діяльності НПП, що забезпечує процес моніторингу, як складової процесу забезпечення і управління якістю вищої освіти, стимулювання зростання кваліфікації, професіоналізму, продуктивності навчальної та наукової роботи, розвиток творчої ініціативи науково-педагогічних працівників. Показники їх оцінювання оприлюднюються на сайті (<http://surl.li/brjij>) і враховуються при обранні за конкурсом. За результатами опитування здобувачів (<http://surl.li/fvyp>), визначають рівень задоволеності навчальним процесом і якістю викладання, що впливає на рішення конкурсної комісії у процесі відбору претендентів на вакантні посади. Для проведення конкурсу наказом ректора створюється конкурсна комісія (<http://surl.li/ajpfs>), Під час конкурсного відбору аналізуються показники професійної кваліфікації: освітній, академічний, апробаційний, кваліфікаційний. До уваги приймається рейтинг НПП відповідно до Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету (<http://surl.li/czmse>). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення розміщуються на офіційному сайті Університету та повідомляються на засіданні кафедри. У 2021 р. НАУ оголосив конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників завідувача кафедри: педагогіки та психології професійної освіти (1); професора кафедри: педагогіки та психології професійної освіти (3) , доцента кафедри: педагогіки та психології професійної освіти (6); старшого викладача кафедри: педагогіки та психології професійної освіти (2) (<http://surl.li/exxol>). Проведення конкурсу регламентоване Наказом «Про створення конкурсної комісії» (<http://surl.li/evqfs>). При проведенні конкурсного відбору всі вимоги Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Національному авіаційному університеті (<http://surl.li/dhbsp>) були виконані. Під час зустрічей ЕГ з НПП підтверджено прозорість конкурсного відбору на заміщення вакантних посад. В цілому проведений аналіз процедури конкурсного добору НПП, свідчить про те, що він є прозорим та має чіткі критерії добору викладачів для реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У НАУ створено Раду роботодавців, яка є консультативно-дорадчим органом як складова, запровадженої в Університеті Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Відповідно до Положення про Раду роботодавців Національного авіаційного університету, (<https://cutt.ly/y4H22zp>), з метою забезпечення комплексного співробітництва університету із зацікавленими установами, організаціями та підприємствами – провідними роботодавцями, шляхом об'єднання інтелектуального потенціалу, наукових, матеріальних, фінансових, корпоративних та інших ресурсів, створенні Ради роботодавців факультетів. На факультеті лінгвістики та соціальних комунікацій створена така Рада, з якою співпрацює випускова кафедра (<https://cutt.ly/z7gproe>). Залучення роботодавців за ОНП відбувається у вигляді обміну інформацією; обговорення та періодичного перегляду і удосконалення цілей, змісту ОНП; проведення семінарів, які проводить кафедра, та

спільного з роботодавцями консультування, конференцій, вебінарів, тренінгів; реалізації завдань практичної підготовки та працевлаштування випускників. Роботодавці, які працюють у НАУ, залучаються до проведення практики аспірантів. Роботодавці і стейкхолдери як фахівці-практики були залучені до процесу удосконалення ОНП та її рецензування. За твердженням гаранта ОНП, потенційні роботодавці ОНП з різних ЗВО України (Ковальчук В.І., Гриньова М.В.) висловили свої побажання щодо удосконалення ОНП: забезпечити нормативне регулювання питань визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; приділяти увагу розвитку академічної мобільності здобувачів. Крім того, роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення якості: під час щорічних науково-практичних семінарів, які проводить кафедра, та консультування спільно з роботодавцями (пр. № 7 від 31.05.2022 р., пр. №12 від 13.09.2022 р.); Зокрема, потенційними роботодавцями ОНП є фахівці у галузі професійної освіти з різних ЗВО України (Ковальчук В.І., Гриньова М.В.), які оцінили ОНП і висловили свої побажання щодо її удосконалення. Доктор педагогічних наук, професор Ковальчук В.І. приймає участь у засіданнях спеціалізованої Вченої Ради Д26.062.15, розширених засіданнях кафедри, є учасником та входить в склад оргкомітету циклічної міжнародної конференції «Актуальні проблеми вищої професійної освіти України» (<https://cutt.ly/E4SfYNL>). За результатами відкритої зустрічі ЕГ зробила загальний висновок, що навчально-наукові та відокремлені структурні підрозділи університету є потенційними роботодавцями випускників.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Зважаючи на те, що саме структурні підрозділи НАУ є потенційними роботодавцями випускників, то можна говорити про широке залучення до аудиторних занять професіоналів практиків. Наприклад, науковими керівниками аспірантів є досвідчені працівники університету педагоги-практики Рахманов Віталій Олегович, д-р пед. н., доцент; Ладогубець Наталія Віталіївна, к. пед. н., доцент; Кокарева Анжеліка Миколаївна, к. пед. н., доцент. Науковим керівником М.Л. Пилипчук, яка захистила дисертацію «Формування готовності майбутніх перекладачів до інноваційної професійної діяльності у закладах вищої освіти» та працює за спеціальністю в НАУ, була О.В. Ковтун – док. пед. наук, професор. О.В.Ковтун залучена до викладання іншомовних дисциплін. Серед зовнішніх роботодавці слід відзначити д-ра пед. н., професора Глухівського державного педагогічного університету Ковальчука В.І., який приймає участь у розширених засіданнях кафедри, є учасником та входить до складу оргкомітету міжнародної наукової конференції «Актуальні проблеми професійної освіти» (<https://cutt.ly/E4SfYNL>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час вивчення нормативних положень НАУ та зустрічей з фокус-групами ЕГ переконалась у сприянні адміністрації постійному професійному розвитку НПП, що регламентовано «Стратегією Національного авіаційного університету до 2030 року» (<https://cutt.ly/y4FzkuE>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у НАУ» (<https://bit.ly/3zpmoSq>), «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у НАУ» (<http://surl.li/ajpfs>), Положення про підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників Національного авіаційного університету (<http://surl.li/gsjr>). Процес підвищення кваліфікації НПП регулюється відділом кадрів, факультетом і кафедрою. Внутрішня система забезпечення якості освіти НАУ також передбачає професійний розвиток викладачів, задля чого створено відповідні умови для підвищення кваліфікації, стажування, роботи наукових шкіл. На ОНП діє наукова школа під керівництвом Е.В.Лузік «Педагогічна майстерність викладача вищої технічної освіти». НПП мають можливість участі в науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах, майстер-класах. За різними напрямками для НПП організують курси, надається консультативна та організаційна допомога щодо участі у міжнародних програмах, конкурсах, проходженні міжнародного стажування, одержання грантів (<https://cutt.ly/M4LjooG>). Є можливість навчання в аспірантурі та докторантурі. Викладачі групи забезпечення ОНП пройшли підвищення кваліфікації та міжнародні стажування. Наданими ЕГ документами підтверджено, що Е.В. Лузік, пройшла міжнародне стажування у Технічному університеті м. Варна, Республіка Болгарія; В.В.Бадахтар взяв участь у міжнародному тренінгу у Чехії; Т.Ю.Дудка пройшла навчання у BA School Business and Finance Рига, Латвія; Р.Порелішко був учасником Інтернаціональної зимової школи; Д.Шевчук брав участь у Foundations of Project Management (д.д. Сертифікати, <https://cutt.ly/94Lj7hd>). У співпраці Національного авіаційного університету та Жешувського університету (Польща) зrealізовано спільний проєкт колективного монографічного дослідження «Innovative educational technologies: world and domestic experience of us in the system of continuing education». (2022). У ньому за сприяння ЗВО змогли представити власні наукові ідеї як НПП (Барановська Л.В., Кокарева А.М., Ладогубець Н.В., Лузік Е.В., Семиченко В.А., Рахманов В.О.), так і аспіранти (Журавель Н.В., Михеева Т.О.).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті діє система стимулювання розвитку викладацької майстерності, згідно Положення про преміювання працівників НАУ (<https://bit.ly/3GorQFL>), яке передбачає моральне і матеріальне стимулювання. Так викладачі згідно Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічного працівника та навчально-

наукового структурного підрозділу Національного авіаційного університету на підставі показників рейтингування (<http://surl.li/brjjj>) нагороджуються подякою, грамотою, почесною грамотою, здійснюються представлення до присвоєння почесних звань та державних нагород. 16 лютого 2022 року на засіданні Вченої ради Національного авіаційного університету було вручено атестат професора Д.О.Шевчуку, Нагрудний знак Міністерства освіти і науки України «За наукові та освітні досягнення» вручено О.В. Ареф'євій (<http://surl.li/fwabj>). У попередні роки нагороджені були Дротянко Л.Г. - Нагрудний знак «За наукові та освітні досягнення», Лузік Е.В. - Орден княгині Ольги III ступеня. На зустрічах НПП підтвердили, що здійснюється преміювання НПП: за видання статей, що індексуються у базах даних Scopus та WoS, за досягнення у роботі зі вступниками, за впровадження новітніх освітніх технологій, за визнання розробленого проекту. Вищезазначене підвищує мотивацію до розвитку викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЕГ відзначає високу активність НПП щодо публікацій (зокрема, викладачі мають значну кількість праць у виданнях, які включені до наукометричних баз Web of Science і Scopus: А.В.Гончаренко 24 праці; Д.О. Шевчук – 10 праць; О.В. Ковтун – 9 праць та ін.). У НАУ реалізується багатовекторна система заохочення та матеріального стимулювання НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендація щодо удосконалення: Доцільно розширити залучення до реалізації освітнього процесу та аудиторних занять працівників відокремлених структурних підрозділів НАУ, які є потенційними роботодавцями випускників.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних в реалізації освітньої програми, відповідає дисциплінам, які вони викладають; публікації НПП відповідають ОК; викладачі проходять підвищення кваліфікації та стажування. Більше 90% мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора (з них 4 доктори педагогічних наук). Вивчення змісту публікацій та профілів викладачів додатково підтверджує їх наукову відповідність. Викладачі мають опубліковані підручники з навчальної дисципліни. Зокрема, д-р філос. н. Дротянко Л.Г., яка викладає «Філософію науки та інновацій» має 4 підручника : «Філософія діалогу в комунікативних практиках інформаційного суспільства», «Філософія наукового пізнання», «Філософія», «Філософія: підруч. для студентів ВНЗ». Повністю відповідають вимогам підкритерії 6.1. (професійна та академічна кваліфікація відповідає ОК та забезпечує досягнення визначених ОНП програмних результатів навчання); 6.2. (процедури конкурсного добору НПП є прозорою і має чіткі критерії добору викладачів для реалізації ОНП); 6.5. (є сприяння адміністрації постійному професійному розвитку НПП); 6.6. (реалізується заохочення та матеріальне стимулювання НПП) Частково відповідають вимогам підкритерії 6.3., 6.4., щодо залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу та аудиторних занять. Тому ЕГ рекомендує з початку нового 2023-2024 н.р. ширше залучати роботодавців. За Критерієм 6 ОНП відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами огляду матеріально-технічної бази, аналізу відомостей, отриманих від учасників зустрічей та опрацювання змісту вебсайту ЗВО ЕГ було досліджено інфраструктурний та ресурсний потенціал ОНП. Зокрема, продемонстровано навчальні приміщення: будівлю 8 корпусу, де здійснюється освітній процес кафедр факультету (наявні навігаційні наліпки-вказівники). З-поміж освітніх приміщень експерти ознайомились із потужностями лабораторії мультимедійних технологій навчання перекладу (ауд. 1406). В ній наявні мультимедійний проектор, плазмовий екран, комп'ютери з гарнітурами, які цілісно формують середовище лінгафонного класу з метою забезпечення реалізації ОК, котрі передбачають вивчення іноземної мови. Також за результатами Зустрічі 1 ЕГ

дізналась про закупку платформ супутникового Інтернету Starlink в першому корпусі для успішної реалізації онлайн-навчання. Найвне навчально-методичне забезпечення завантажено на вебсайт Науково-технічної бібліотеки НАУ (<https://cutt.ly/94PluLb>), який є частиною загального офіційного порталу ЗВО. Сайт бібліотеки надає доступ до таких ресурсів як Scopus, Web of Science Core Collection, Електронні періодичні видання України, наукові журнали НАУ, IMF e-Library, ScienceDirect, Research4Life, Bentham Science Publishers, Центру учбової літератури (ЦУЛ) та інших. Портал Науково-технічної бібліотеки пропонує широкий спектр послуг учасникам освітнього процесу: електронний каталог, електронний репозитарій, визначення індексів УДК, архів метаданих наукових робіт тощо. У розділі «Дистанційні послуги бібліотеки НАУ» (<https://cutt.ly/d4PnRTD>) пропонуються також: інформаційні довідки, тематичний підбір літератури, оформлення списків літератури, консультування дослідників, викладачів, студентів, консультування щодо академічної доброчесності, цитування і оформлення списків літератури за міжнародними стандартами та інше. До інформаційного наповнення сайту також належить інструкція індивідуального користувача сервісом для перевірки оригінальності тексту StrikePlagiarism та інструкція з інтерпретації її звіту, бланк авторського ліцензійного договору. Кафедра ПППО має власну бібліотеку науково-методичних праць. Як зазначається на сайті (<https://cutt.ly/94PluLb>), «До послуг читачів - 6 абонементів та 10 читальних залів, електронний каталог на літературу, яка надходить до бібліотеки з 1994 року, електронна база аналітичних матеріалів з періодики та довідково-пошуковий апарат у картковому вигляді. Науково-технічна бібліотека є місцем зустрічей студентів з науковцями, діячами літератури та мистецтва, ветеранами». Загальний бібліотечний фонд становить 2 млн. екземплярів, з них 350 тис. найменувань, більше 60 тис. підручників у електронному форматі. Поповнення бібліотечного фонду здійснюється, зокрема, і з редакційно-видавничого відділу ЗВО. ЕГ схильна вважати матеріальні ресурси та умови освітнього середовища достатніми для реалізації ОНП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ході Зустрічі 2 з академічним персоналом було встановлено, що доступ до інфраструктури та потужностей ЗВО, необхідних для реалізації ОНП, зокрема, наукометричних баз, систем перевірки текстових запозичень для викладачів є безкоштовним. За словами одного з учасників Зустрічі 2 в кожному корпусі є Wi-Fi роутери з безкоштовним інтернет-підключенням. Безкоштовним також є доступ до репозитарію, бібліотечного фонду. Також було наголошено на тому, що викладачі користуються корпоративним доступом до вебсервісу Google Classroom (входить до переліку вебсервісів Google Workspace for Education). Безкоштовність доступу до аналогічного набору послуг, інфраструктури та забезпечення для здобувачів ВО підтвердили учасники Зустрічі 4. На офіційному вебсайті ЗВО є інформація про підписання договору з ТОВ «Антиплагіат» в рамках розбудови середовища академічної доброчесності (<https://cutt.ly/P4N8rvq>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В ході огляду матеріально-технічної бази представники закладу у форматі відеопрезентації продемонстрували укриття, яким послуговуються. Приміщення є містким, складається із декількох повністю укомплектованих партами і стільцями відділень, що дозволяє працювати як спільно, так і в форматі малих груп. Також всередині наявні аптечка, питна вода, інформаційні стенди з відомостями щодо надзвичайних дій, доступ до Wi-Fi. За такими первинними ознаками як освітленість, прохідність, відсутність потенційно небезпечних предметів, функціональність, на думку ЕГ, укриття має належний стан. Гуртожиток факультету на першому поверсі оснащений пожежним куточком, системою відеоспостереження. Запропоновані до огляду кімнати є вмебльованими. Задля протидії поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, в гуртожитку є кімната-ізолятор на першому поверсі. Також функціонує пральня, оснащена відповідною технікою. Кухня та кімнати обладнані протипожежною сигналізацією. В кімнатах здобувачі ВО можуть скористатись Wi-Fi-підключенням. Коридорний простір містить інформаційні стенди для мешканців та дошку оголошень. Душові кімнати знаходяться на першому поверсі. На офіційному вебсайті НАУ розміщено деталізовану «Інструкцію щодо дій персоналу НАУ у разі виникнення надзвичайних ситуацій» (<https://cutt.ly/z4PvRFM>). Право на безпечні й нешкідливі умови навчання, праці і побуту регламентовано Правилами внутрішнього розпорядку (розділ 2.3) (<https://cutt.ly/14PbIkK>); організація та підтримка порядку у приміщеннях Університету описані у розділі 9 цих Правил. Задоволенню позаосвітніх потреб та інтересів здобувачів ВО сприяє наявність низка університетських центрів та відділів. Зокрема, Відділ по роботі зі студентами, який має у своїй структурі Організаційний сектор (співпрацює, зокрема, з Вченою радою університету з питань нагородження працівників та здобувачів вищої освіти відзнаками Національного авіаційного університету, Студентським самоврядуванням університету та представниками Студентського містечка НАУ). Вагомим доповненням до університетського освітнього середовища виступає NAU HUB – простір неформальної освіти, призначений для проведення різноманітних заходів, зустрічей, обміну досвідом. Компактний вмебльований осередок комунікації забезпечений всіма необхідними технічними засобами для створення невимушеної позитивної атмосфери. Ще одним креативним простором для неформальної комунікації та навчання є Clever Space у Науково-технічній бібліотеці НАУ: оснащений засобами мультимедіа та Wi-Fi, спроектований у стилі зони відпочинку, він дозволяє реалізувати запит на проведення різноманітних заходів, участь у воркшопах та семінарах. Також здобувачі ВО в рамках навчання за ОНП можуть реалізувати свою потребу у приміщеннях для індивідуальної роботи. В ході здійснення матеріально-технічного огляду Гарант ОНП зазначив, що для цього здобувачі можуть послуговуватись аудиторіями 701 і 702.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Психологічну підтримку здобувачі ВО можуть отримати в Кабінеті психологічної підтримки (<https://cutt.ly/p4PAAtM>). Додатково на сторінці кабінету розміщено презентацію з описом діяльності та пам'ятку психолога. Підтримку з питань здоров'я у закладі здійснює Авіаційний медичний центр (<https://cutt.ly/A4PSvSz>). Відповідно до матеріалів сайту ЗВО «до послуг відвідувачів: профілактичні огляди декретованих контингентів (працівників харчування (санітарна книжка) (Наказ МОЗ України № 280), працівників зі шкідливими умовами праці (Наказ МОЗ України № 246); проведення медичного огляду при первинному влаштуванні на роботу, періодичні медогляди; широкий вибір стоматологічних послуг, в тому числі зубне протезування» та інше. Також у ЗВО працює Консультаційний центр приймальної комісії, до функцій якого, в тому числі, входить: організація консультаційної роботи щодо роз'яснення умов вступу до Університету в поточному році; проведення моніторингу та аналізу соціальних мереж; участь в розробці рекламної продукції про НАУ; Участь у підготовці та затвердженні складу апеляційних та предметних комісій (див. Положення (<https://cutt.ly/G4PFcuv>), п. 3.2, 3.3., 3.4, 3.6). Інфраструктурні потужності закладу включають також Спорткомплекс НАУ, діяльність якого регулюється відповідним Положенням (<https://cutt.ly/H4PF76s>) і Центр харчування, який являє собою комплекс приміщень, здатних забезпечити здобувачів харчуванням без потреби залишати територію закладу. Згідно із довідковою інформацією на сайті НАУ, їдальня із залом розрахована на 400 осіб і має площу 720 кв.м (<https://cutt.ly/S4AWfEI>). Значну увагу заклад приділяє інформаційній підтримці студентів шляхом ведення сторінок у соціальних мережах (Facebook) та месенджерах (Telegram). Підтвердженням є непоодинокі згадування про це учасників різних Зустрічей, зокрема Зустрічі 1 і 4. У такий спосіб здобувачі ВО не лише дізнаються необхідну інформацію, а й використовують означені платформи як канали комунікації зі спільнотою закладу. Також існує практика безпосередніх звернень консультативного характеру по телефону чи офлайн-зустрічей. Під час Зустрічі 3 зі здобувачами ВО експерти отримали позитивний відгук від учасників щодо існування практики надання консультаційної підтримки. Здійснити запит щодо певної інформації, зі слів здобувачів ВО, можна безпосередньо або шляхом звернення через Скриньку довіри. Крім того, здобувачі можуть звернутись за консультацією чи підтримкою до представників органів студентського самоврядування. Здобувачі ВО консультативними послугами задоволені.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Реалізація права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами в НАУ регулюється наступним нормативно-правовим забезпеченням: Статут НАУ (<https://cutt.ly/M4AYatD>) (розділ 3.5), Розпорядження про закріплення аудиторій для осіб з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу (<https://cutt.ly/44AUmCU>), Концепція організації інклюзивного навчання в НАУ (<https://cutt.ly/x4AUFgk>). ЗВО формує та реалізовує виважену політику в аспекті задоволення потреб та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Зокрема, має системний підхід до удосконалення інклюзивної інфраструктури (<https://cutt.ly/Q4AIF6Y>). На офіційному вебсайті ЗВО опубліковано акти огляду та оцінки стану комплексу будівель та території НАУ, зокрема, звіт за 2022 рік: (<https://cutt.ly/z4SSMfy>). Під час Зустрічі 1 з керівником та менеджментом ЗВО декан факультет лінгвістики та соціальних комунікацій розповіла про актуальний процес реконструкції корпусів в аспекті монтажу пандусів та іншої релевантної інфраструктури. Відповідно до наданої інформації в рамках зустрічі ЕГ з'ясовано, що пандуси, зокрема, встановлено біля входу до бібліотеки, медичного центру. Одним із різновидів сприяння навчальній діяльності здобувачів ВО з особливими освітніми потребами є низка онлайн-послуг, які надає бібліотека. В ході огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано відеоматеріал-презентацію потужностей ЗВО. ЕГ було зафіксовано наявність пандусів і допоміжних поручнів біля входу до 8 корпусу, де здійснюється освітній процес за ОНП, кнопка виклику персоналу для здійснення допомоги в разі потреби. В корпусі наявна вбиральня для осіб з особливими потребами. Також було представлено матеріали про корпус науково-технічної бібліотеки НАУ, доступ до якої також забезпечено наявністю пандусу. Послуги з надання матеріалів в рамках інклюзивності здійснюються на першому поверсі.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Правові засади реалізації освітнього процесу з акцентом на недопущення конфліктних ситуацій відображено наступних документах нормативно-правового забезпечення НАУ: Положення про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://cutt.ly/C4AYKmT>) (розділ 1), Антикорупційна програма НАУ (<https://cutt.ly/Z4HOrnw>), Положення про запобігання та протидію булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту в НАУ (<https://cutt.ly/D4H62st>) та інші. Зокрема, Положення (<https://cutt.ly/Z4HOrnw>) визначає: принципи запобігання (п. 3), порядок подання та розгляду заяв (п. 5), порядок реагування на доведені випадки (п. 6), очікувані результати (п. 7) та інші аспекти. На вебсайті ЗВО в розділі «Система менеджменту якості» є тезариус, в якому наявні дефініції понять булінгу, харасменту, зацікавлена сторона, ризик та інших. За результатами комунікації зі здобувачами ВО ЕГ впевнилась в тому, що аспіранти добре

обізнані щодо існування та специфіки функціонування Скриньки довіри, як офлайн, так і онлайн. Під час спілкування з представниками органів студентського самоврядування було відзначено, що останні в межах повноважень можуть долучатись до розгляду звернень на Скриньку довіри і впливати на кінцеві рішення. Під час Зустрічі 5 заступник начальника відділу з питань запобігання та виявлення корупції зазначив, що існує практика консультацій в Університеті щодо запобігання корупції під розпис одразу після прийому викладачів на роботу. Також відбувається розповсюдження інформаційно-просвітницьких друкованих матеріалів через наукових керівників, представників адміністрації гуртожитків, старост груп. ЕГ схильна вважати перелічену сукупність практик щодо запобігання та вирішення конфліктних ситуацій достатньою для реалізації ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами ОНП в контексті Критерію, на думку ЕГ, є обсяги надання освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної підтримки здобувачам ВО (підкритерій 7.4) в рамках навчання за ОНП. За підсумками зустрічей з представниками спільноти ЗВО це було неодноразово підтверджено. Також до сильних сторін ОНП відноситься і механізм врегулювання конфліктних ситуацій, який є доступним для всіх учасників освітнього процесу та базується не лише нормативно-правових документах Університету, а й на відкритості до діалогу спільноти закладу. В разі виникнення конфліктних ситуацій здобувачі ВО готові й до офлайн-взаємодії з представниками ЗВО, що свідчить, з одного боку, про існування можливості бути почутим, а з іншого – про партнерські, рівноцінні взаємини між здобувачами та викладачами. Доповненням до інформаційної підтримки, якою можуть послуговуватись здобувачі ВО, зокрема, є і зворотний зв'язок з науковими керівниками: останні не лише успішно вибудовують комунікацію у зручних для всіх форматах, а й цілком враховують життєві обставини та навчальні спроможності персонально кожного аспіранта.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ звернула увагу на те, що в Акті огляду та оцінки стану комплексу будівель та території НАУ за 2022 рік (<https://cutt.ly/O4НОМАW>) інклюзивні вбиральні для осіб з особливими освітніми потребами у навчальному корпусі 8а охарактеризовані як відсутні, однак під час огляду матеріально-технічної бази таку вбиральню було продемонстровано. Відповідно для підвищення рівня конкурентоспроможності ОНП в аспекті збільшення контингенту осіб із особливими освітніми потребами в цьому розділі можливо поряд із опублікованими актами додати й згадування про те, що приміщення зазнало модернізації та готове до якісної взаємодії зі спільнотою в рамках інклюзії. Відповідно ЕГ рекомендує додати інформацію про функціонування вбиральні для осіб з особливими освітніми потребами в корпусі 8а на сторінку <https://cutt.ly/67ggeNO> до кінця календарного 2023 року.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище закладу, на думку ЕГ, відповідає чинним вимогам в контексті Критерію та надає достатній обсяг можливостей для реалізації власних освітніх та позаосвітніх інтересів. Представлена на вебсайті та в ході безпосереднього огляду матеріально-технічна база Університету (підкритерій 7.1 та 7.3) спроектована комплексним чином та достатньою мірою трансформувалась з урахуванням викликів часу. Втім ЕГ не виокремила нестандартних практик та/або інноваційних рішень, взірцевих існуючих механізмів та/або політик, які заангажували б експертів оцінити ОНП в контексті Критерію 7 за рівнем А. Відповідно до висновку на користь оцінки ОНП в контексті Критерію 7 за рівнем В ЕГ схильє відсутність рис інноваційності/зразковості з одного боку та відсутність недоліків фундаментального характеру – з іншого.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Система менеджменту якості НАУ (далі – СМЯ) є комплексом процедур та практик, що охоплює всі аспекти внутрішнього моніторингу та формування якості освітнього процесу у ЗВО. У розділі офіційного вебсайту ЗВО під назвою «Забезпечення якості» є низка вкладок, які присвячено відповідним структурам та процесам: «Процедури

забезпечення якості», «Рада з якості», «Рада роботодавців», «Результати моніторингу якості освіти», «Забезпечення інклюзивної освіти» та інші. Внутрішня система забезпечення якості ВО функціонує відповідно до змісту нормативно-правової бази: Методичних рекомендацій щодо розроблення робочих програм навчальних дисциплін з підготовки здобувачів ВО у НАУ (<https://cutt.ly/m4H6r5Q>) та інших. ВСЗЯ ВО у НАУ є багаторівневою: «перший рівень – здобувачі вищої освіти Університету та/або їх повноважні делеговані представники. Другий рівень – рівень безпосередньої реалізації освітніх програм, їх поточного моніторингу: кафедри, гаранті освітніх програм, робочі групи з розробки (перегляду) освітніх програм, науково-педагогічні працівники, які задіяні в провадженні освітнього процесу за відповідними освітніми програмами, та ініціативні групи здобувачів вищої освіти за програмами, конкретні роботодавці. Третій рівень – рівень впровадження і адміністрування освітніх програм, щорічного моніторингу освітніх програм та галузевих і регіональних потреб ринку праці: структурні підрозділи, які здійснюють освітню діяльність (факультети, інститути), органи студентського самоврядування структурних підрозділів, ради роботодавців. Четвертий рівень – рівень розроблення, експертизи, апробації, моніторингу академічної політики, загальноуніверситетських рішень, документів, процедур, проєктів: проректори за напрямками діяльності, загальноуніверситетські структурні підрозділи, дорадчі та консультативні органи, органи студентського самоврядування, Рада з якості, Рада роботодавців. П'ятий рівень – рівень прийняття загальноуніверситетських системоутворюючих рішень щодо формування стратегії та політики забезпечення якості, затвердження нормативних документів, програм, планів реалізації конкретних заходів, затвердження, призупинення та закриття освітніх програм: Наглядова рада, ректор, Вчена рада Університету». За результатами онлайн-зустрічей з представниками спільноти ЗВО ЕГ дійшла висновку про те, що багаторівневості системи реалізується на практиці. Таке рішення експертів вмотивоване обізнаністю представників п'яти рівнів щодо своєї ролі у процедурах забезпечення якості, змістом підтверджуючих документів (витягів з протоколів засідання кафедри ПППО), наданих за запитом ЕГ та наявністю змін у структурі ОНП за результатами попередньої акредитації.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На вебсайті Відділу аспірантури та докторантури в Розділі «Анкетування» доступне опитування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «доктор філософії» НАУ щодо відповідності змісту освітньо-наукових програм науковим інтересам аспірантів (<https://cutt.ly/84SLrEV>). Обговорення отриманих результатів здійснюється на кафедрі. Підтвердженням цьому є наданий за запитом ЕГ витяг з протоколу засідання випускової кафедри №15 від 07.12.2021 р. В ході Зустрічі 1 ЕГ отримала пояснення стосовно щодо практики системного проведення. Одним із механізмів впливу на стан і рівень якості ОНП є звернення до органів студентського самоврядування, оскільки останні входять і до Вченої Ради факультету і до Вченої Ради Університету, що дає можливість для внесення пропозицій на етапі перегляду ОНП, її обговорення. Голови Студентської Ради і Наукового товариства входять до складу Ради з якості – колегіально-дорадчого органу НАУ, котрий проєктує концептуальні засади внутрішнього забезпечення якості та координує роботу пов'язаних з цим підрозділів ЗВО. Крім того, ЕГ отримання запевнення щодо врахування думки здобувачів ВО під час перегляду і вдосконалення ОНП від однієї з випускниць в рамках Зустрічі 6. Експерти дізнались, що здобувачі ВО надавали пропозиції до переліку ОК. Пропозиції було підтримано, що знайшло відображення у витязі з протоколу засідання кафедри №12 від ПППО від 13.09.2022 року (витяг надано за запитом ЕГ (<https://cutt.ly/Y4DlIBZ>)). Здобувач ВО Т. Михеева, зокрема, пропонувала ввести ОК «Математичне моделювання в наукових дослідженнях» - цю пропозицію також було підтримано (витяг з протоколу засідання кафедри №7, наданий за запитом ЕГ (<https://cutt.ly/Y4DlIBZ>)). Інші здобувачі також беруть участь в обговоренні ОНП, на що вказують надані за запитом ЕГ витяги з протоколів засідання кафедри ПППО. ЕГ підсумовує, що здобувачі ВО значною мірою впливають на реалізацію ОНП. За результатами опитування «Якість реалізації ОНП "Професійна освіта" спеціальність: 015 "Професійна освіта" очима здобувачів на запитання "Чи враховані Ваші пропозиції щодо вдосконалення ОП" 100% респондентів відповіли "Так" (<https://cutt.ly/74Lze9E>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У НАУ функціонує Рада Роботодавців (<https://cutt.ly/y4H22zp>), п. 4 Положення про Раду Роботодавців НАУ розкриває функції та організацію її роботи: сприяння працевлаштуванню, проходженню практичної підготовки; участь у розробці ОП; участь у вивченні потреб ринку та інші. Одним із основних роботодавців ОНП є безпосередньо НАУ. З-поміж зовнішніх стейкхолдерів ОНП ЕГ мала змогу поспілкуватися із рецензентами освітньої програми. Зокрема, В. Ковальчук позитивним чином охарактеризував свій досвід багаторічної співпраці із ЗВО в рамках ОНП. Спілкування щодо вдосконалення програми з академічною спільнотою здійснюється в найбільш різноманітних форматах (офлайн- та онлайн-зустрічі). Пропоновані В. Ковальчуком та М. Гриньовою пропозиції щодо змін існуючої ОНП (зокрема, удосконалення дидактичного ланцюжка інтегральна компетентність – спеціальні компетентності – програмні результати) було підтримано в ході її оновлення – це відображено, зокрема, й у витязі з протоколу засідання кафедри ПППО №7 від 31.05.2022, наданого за запитом ЕГ (<https://cutt.ly/H4H3UIB>). Рецензенти співпрацюють з кафедрою ПППО в рамках обговорення ОНП, акцентуючи увагу на актуальності та затребуваності ОНП в освітньому просторі. За результатами спілкування з рецензентами ЕГ дійшла висновку, що пропоновані формат співпраці із зовнішніми стейкхолдерами є оптимальним, а рівень залученості – достатнім.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Зі слів одного з учасників Зустрічі 5 ЕГ дізналась про базові аспекти комунікації з випускниками. Зокрема, було зазначено, що основну роль відіграє в цьому процесі кафедра, наставники академічних груп, в яких попередньо навчалися випускники. ЗВО планує відновлення діяльності Асоціації випускників, активність якої протягом попередніх років знизилась, що вказує на розуміння закладом важливості наявності контактів із представниками спільноти попередніх періодів. На сайті кафедри ПППО є вкладка під назвою «Випускники аспірантури (докторантури)» (<https://cutt.ly/r4H9J1m>). Наразі значна частина випускників формує основу спільноти внутрішніх стейкхолдерів ОНП у ЗВО. Також було зафіксовано, що стейкхолдери ОНП також є її випускниками, і як наслідок доповнюють власним розумінням загальну візію реалізації освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Одним із основним інструментів запобігання та вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП є здійснення інституційного аудиту Відділом моніторингу якості вищої освіти (далі – Відділ МЯВО) НАУ (<https://cutt.ly/04JqPaq>). Зі слів начальника Відділу МЯВО А. Гізуна в рамках Зустрічі 5 ЕГ дізналась про існування цієї процедури, а також ознайомилась із специфікою ієрархії заходів з реагування загалом. Положення про Відділ МЯВО розкриває сутність цієї процедури: Процес «Внутрішні аудити» в частині, що стосується Відділу, пов'язаний з організацією та контролюю проведення внутрішніх аудиторів, за участю працівників відділу, які є керівниками аудиторських груп та провідними фахівцями з проведення внутрішніх аудитів СМЯ в підрозділах НАУ. Процес «Внутрішні аудити» стосується Відділу в частині щодо перевірки кафедр, деканатів Факультетів, навчально-наукових інститутів та інших структурних підрозділів Університету відповідно до програми внутрішніх аудитів затвердженої в установленому порядку (Д.2.5); Процес «Управління невідповідностями та коригувальні дії» в частині, що стосується Відділу, пов'язаний з визначенням невідповідностей на рівні будь яких процесів та підпроцесів освітньої діяльності підрозділів університету та проведення коригувальних дій щодо усунення виявлених невідповідностей під час проведення внутрішніх, зовнішніх аудитів, перевірок, моніторингу тощо (Д.2.6). ЕГ вважає започатковану практику узгодженою із загальною системою ВСЗЯ ВО у ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до Відомостей про СО ЗВО відреагував на результати попередньої акредитаційної експертизи: заслухано зауваження та пропозиції ЕГ на розширеному засіданні кафедри; переглянуто й розширено перелік ОК, зокрема, за вибором здобувача ВО. За запитом ЕГ ЗВО надав документ з коментарями закладу щодо зауважень та пропозицій ЕГ, що здійснювала попередню акредитаційну експертизу (<https://cutt.ly/s4JiH3a>). З-поміж усунення недоліків документом визначено: «Удосконалено і затверджено нову редакцію ОНП з урахуванням зауважень ЕГ та пропозицій НПП, здобувачів, стейкхолдерів (26.10.2022 р.)», «Оновлено перелік ОК та всі робочі програми навчальних дисциплін, в яких повною мірою відображено специфіку спеціальності. Очікувані результати навчання у робочих програмах навчальних дисциплін приведено у відповідність до нової ОНП.» та інші. ЕГ вважає здійсненим на практиці доопрацювання ОК. Заклад із посиленням на спільне бачення робочої групи та стейкхолдерів ОНП зауважив про «недоцільність виокремлення дисципліни для формування «універсальних навичок дослідника – усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою», водночас формування цих навичок (КОМ 11, КОМ 12) відображено в робочих програмах навчальних дисциплін (ОК 1.1.2, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4)». Як наслідок ЕГ переконалась в тому, що заклад відповідно до вимог підкритерію 7.6 відреагував на зауваження та пропозиції і надав фактичні підтвердження цього.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ під час спілкування з учасниками Зустрічі 2 з'ясовано, що у ЗВО систематично ініціюються заходи просвітницького характеру, які позитивним чином впливають на розбудову і становлення культури якості в закладі. Зокрема, було згадано про заходи, пов'язані з поняттям академічної доброчесності, зокрема, популяризації академічної доброчесності серед НПП та здобувачів ВО. Крім того, академічна спільнота долучається до формування університетської культури якості і в рамках проєктування ОК, викладання яких здійснюють. Одним з прикладів є доповнення О. Ковтун про ОК «Англійська мова наукового спрямування» та «Академічне письмо англійською мовою (English academic writing)»; ці ОК є цінним доповненням у формуванні культури спілкування здобувачів ВО, їхніх комунікативних навичок в аспекті взаємодії з різними науковими спільнотами та грантовими можливостями. Дисципліни зазнали змін під впливом побажань здобувачів ВО протягом останніх років, таким

чином ЕГ зафіксувала динамічність ОНП, невпинні пошуки нових вимірів конкурентоспроможності, які здійснює академічний персонал. Поетапність імплементації багаторівневої структури висвітлив начальник відділу моніторингу якості вищої освіти НАУ в ході Зустрічі 5. На офіційному вебсайті існує розділ «Результати моніторингу якості освіти» (<https://cutt.ly/K4LcY4O>). У розділі відображено результати моніторингової діяльності в рамках сформованої культури якості. Зокрема, звітні матеріали «Якість реалізації освітньо-професійних програм очима студентів» та вкладку «Результати моніторингу якості освіти 2021-2022 навчальний рік», де висвітлено посилання на опитування «Якість реалізації ОНП «Професійна освіта» спеціальність: 015 «Професійна освіта» очима здобувачів» (<https://cutt.ly/74Lze9E>), в якому наявні показники вказують на успішну реалізацію таких аспектів забезпечення якості як інформаційне забезпечення освітнього процесу, організованість проведення практик, рівень навчально-методичного забезпечення, рівень актуальності змісту навчальних програм та інших (с. 3). Доповненням до означеного є також й існування цифрової Скриньки довіри, яка розміщена на сайті НАУ та сторінці кафедри ПППО (<https://cutt.ly/A4LjSr7>), адже мати можливість звертатись дистанційно є важливою опцією в умовах онлайн-навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною в контексті Критерію 8, на думку ЕГ, є побудова освітньої політики ЗВО, яка зумовлює ґрунтовну залученість здобувачів ВО та представників органів студентського самоврядування до процедур забезпечення якості ВО у ЗВО. Експерти дійшли такого висновку в рамках аналізу ОНП за підкритерієм 8.2. Зміст витягів засідання кафедри ПППО (надані за запитом ЕГ), спілкування зі здобувачами ВО під час Зустрічі 3 та представниками органів студентського самоврядування під час Зустрічі 4 підтверджують існування процедур залучення здобувачів ВО та реальну участь останніх в них. Також на користь цього свідчить і абсолютний показник (100%) врахування пропозицій здобувачів щодо покращення ОНП в опитуванні «Якість реалізації ОНП «Професійна освіта» спеціальність: 015 «Професійна освіта» очима здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Деякі документи нормативно-правової реалізації політики забезпечення якості у ЗВО мають потенціал до змістового вдосконалення. За результатами зустрічі 5 ЕГ з'ясовано, що Рада з якості є, перш за все, дорадчим органом, і не має повноважень щодо контролю за реалізацією заходів із забезпечення якості. Натомість у Положенні про систему забезпечення якості ВО у НАУ (<https://cutt.ly/p4JyKAf>) (розділ 5, п. 5.1.2) до функцій Ради з якості, зокрема, відноситься «контроль та координація здійснення заходів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм». Незначна непорядкованість, пов'язана з Радою з якості, присутня і в Положенні про освітні програми НАУ (<https://cutt.ly/E4JyQ2L>). Зі спілкування з представниками ЗВО експерти дізнались, що погодження освітніх програм не належить до функцій Ради з якості, втім таке згадування фігурує п. 3.1 (Відкриття освітньої програми): «погодження відкриття освітньої програми Радою з якості». Відповідно ЕГ рекомендує до кінця календарного 2023 року оновити зміст Положень <https://cutt.ly/E4JyQ2L> та <https://cutt.ly/p4JyKAf> і усунути наявні розбіжності у повноваженнях Ради з якості. Також спільноті ЗВО доцільно звернути увагу на відновлення роботи Асоціації випускників НАУ (<https://cutt.ly/p4KWLQC>). Під час спілкування з учасниками Фінального брифінгу ЕГ з'ясувала, що Асоціація функціонувала не лише у всеукраїнському, а й також у міжнародному вимірі. Асоціація випускників, на думку експертів, може стати важливою конкурентною перевагою ОНП, адже отримання зворотного зв'язку від випускників, які, зокрема, входять до спільнот інших ЗВО, дозволить розширити плацдарм для розбудови програми, актуалізувати окремі її складові з урахуванням глобальних тенденцій. Тому ЕГ рекомендує до кінця календарного 2023 року провести щонайменше один захід задля перезапуску Асоціації випускників.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

НАУ послуговується розлогою, багаторівневою внутрішньою системою забезпечення якості освіти, що має п'ять рівнів. Експерти за результатами спілкування з представниками спільноти ЗВО впевнились в фактичності існування та функціонування цієї системи. Взаємодоповнюваність процедур із забезпечення якості дає змогу запобігти розбалансованості освітнього процесу в разі виявлення недоліків та/або розбіжностей у загальній структурі менеджменту якості. Концепція внутрішньої системи забезпечення якості має чітко окреслені риси за підкритерієм 8.1, на думку ЕГ, відноситься до сильних сторін ОНП. На противагу цьому експерти дійшли висновку, що нереалізований потенціал програми відображає підкритерій 8.5., оскільки існує недосконалість внутрішньої системи забезпечення якості, яка функціонує з незначною процедурною невідповідністю, стосується реалізації ОНП і не була виявлена СМЯ у ЗВО. Погодження освітньої програми є сферою відповідальності Науково-методичної

Ради, положення про яку наявне на офіційному вебсайті ЗВО (<https://cutt.ly/u4KxYk6>) (п. 3.2). ЕГ не вважає наявний помилковий розподіл повноважень у Положеннях <https://cutt.ly/E4JyQ2L> та <https://cutt.ly/p4JyKAf> вагомим недоліком, оскільки, по-перше, існує затверджена процедура в рамках відповідальності іншим підрозділом (Науково-методичною Радою), а по-друге - оновлення змісту Положень не є довготривалим процесом. Як наслідок ЕГ за наявності незначних розбіжностей з урахуванням конкретних рекомендацій щодо їх усунення оцінює ОНП в контексті Критерію за рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі ВО ознайомлюються з власними правами та обов'язками в ході підписання угоди про підготовку (контрактів), що було підтверджено під час Зустрічі 3. За результатами спілкування з учасниками Зустрічі 1 ЕГ вдалося дізнатись, що інформаційно-просвітницька робота зі здобувачами ВО розпочинається після їхнього зарахування. Наступним етапом ознайомлення з інформаційним полем навчальної діяльності є участь в організаційних зборах. Основний перелік документів, що охоплюють організаційне та методичне забезпечення освітнього процесу знаходиться в Розділі «Освітній процес» (<https://cutt.ly/e4SJ8Uu>). Платформою для інформування саме здобувачів ВО третього рівня є вебсайт відділу аспірантури та докторантури (<https://cutt.ly/G4SHANU>), а саме – Розділ «Документи». В ньому доступні зразки оформлення заяв (Заява вільного вибору дисциплін, Заява на академічну відпустку, Заява на повернення з відпустки та інші) (<https://cutt.ly/q4SHMV1>), а також офіційні документи (нормативні документи, положення тощо) (<https://cutt.ly/V4SH44P>). До них, зокрема, відносяться: Положення про освітні програми НАУ UTL (<https://cutt.ly/h4SJe7o>), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ (<https://cutt.ly/P4SJyHg>), Положення про порядок скасування рішень разових спецрад (<https://cutt.ly/U4SJgn4>), Положення про Відділ аспірантури та докторантури Національного авіаційного університету (<https://cutt.ly/14SJQc7>). На сайті Відділу аспірантури та докторантури оприлюднено графік навчального процесу, розклад занять та Інструкція для входу у Google Classroom (<https://cutt.ly/v4SKJST>). Під час Зустрічі 3 зі здобувачами ВО експерти отримати позитивний відгук від учасників щодо інформативності, зручності та наповненості вебсайту ЗВО та Науково-технічної бібліотеки.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В ході Організаційної зустрічі з Гарантом ОНП ЕГ було з'ясовано, що проект ОНП 2022 року було оприлюднено на офіційному вебсайті ЗВО відповідно до чинних вимог, а саме – в травні місяці. Відповідно до змісту Відомостей про самооцінювання проект ОНП розміщено за посиланням (<https://cutt.ly/X4AQpFP>). На сайті кафедри ПППО в розділі «Освіта» - «Освітні програми» розміщено ОНП 2021 і 2022 років: (<https://cutt.ly/94ATQR5>). Окрім цього, на офіційному вебсайті ЗВО у розділі «Проекти освітніх програм» 2022 опубліковано пропозиції стейкхолдерів (<https://cutt.ly/k4HuBbH>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Змістове наповнення ОНП (<https://cutt.ly/m4HeJA1>), зокрема, охоплює: мету («Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних до: проведення оригінальних наукових досліджень; генерації нових ідей та їх імплементації у теорію та практику професійної освіти; організації та здійснення освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності з метою реалізації на загальнодержавному рівні євроінтеграційних завдань»); цілі навчання (підготовка висококваліфікованого викладача та науковця, здатного розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної освіти та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність; здатного забезпечувати оновлення змісту навчальних дисциплін, застосовувати традиційні й інноваційні форми, методи та засоби професійного навчання здобувачів вищої освіти); програмні результати навчання (знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність, див. Розділ 7 профілю ОНП), які спроектовано із урахуванням опису кваліфікаційних рівнів у Національній рамці кваліфікацій; перелік компонентів освітньо-наукової програми (див. п. 2.1); структурно-логічну схему (див. п. 2.2) та інше. На думку експертів, висвітлені відомості в ОНП дають змогу ознайомитись із її сутністю, основоположними цілями та сформувані цілісне уявлення про її переваги та особливості усім зацікавленим сторонам суспільства. З урахуванням відсутності затвердженого стандарту третього (PhD) рівня вищої освіти, права на реалізацію освітнього процесу ЗВО за принципом автономії відповідно до ст. 32 ЗУ «Про вищу освіту», ЕГ схильна вважати структуру та вміст ОНП такими, що відповідають вимогам підкритерію 9.3.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

До сильних сторін ОНП за Критерієм 9 ЕГ відносить достатній рівень інформативності, публічності та прозорості в аспекті реалізації інформаційної політики ЗВО. Це бачення сформовано внаслідок вивчення доступності опублікованих складових нормативно-правового забезпечення освітнього процесу, відгуків здобувачів ВО і представників органів студентського самоврядування щодо цього.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ схильна вважати, що однією з точок потенційного зростання ОНП в контексті критерію є формат презентації пропозицій стейкхолдерів, які представлено у розділі «Проекти освітніх програм» 2022 (<https://cutt.ly/k4HuBbH>). На сайті розміщено витяг з протоколу кафедри ПППО №7 від 31 травня 2022 року з ухваленим рішенням оновити програму відповідно до наданих зауважень та пропозицій. Натомість задля відстеження динаміки та періодів внесення зауважень та пропозицій до ОНП кращою опцією є розміщення їх у вигляді відокремленої таблиці. Відповідно експерти рекомендують по завершенню роботи над наступним проектом ОНП опублікувати отримані пропозиції та зауваження у формі таблиці.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Доступність і зрозумілість матеріалів на офіційному вебсайті ЗВО в аспекті публічності, прозорості та транспарентності та послідовності дотримання їх змісту (за підкритерієм 9.1) створюють належне інформаційне підґрунтя для ознайомлення зі специфікою, змістом та концептуальними засадами реалізації ОНП у ЗВО, що відзначається експертами як сильна сторона. Разом з тим ЕГ схильна вважати, що відповідальний підхід до комунікаційних процесів з внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами ОНП (за підприємством 9.3) шляхом своєчасного оприлюднення на своєму офіційному вебсайті точної та достовірної інформації про освітню програму в достатньому обсязі є позитивною практикою. Забезпечене внаслідок цього цілісне уявлення про переваги цієї ОНП, її особливості дозволяє набуті програмі додаткових рис конкурентоспроможності. Також ЕГ не вбачає ознак інноваційності/взірцевості в ОНП, тож не має підстав оцінити її за рівнем відповідності А. Висвітлені вище спостереження щодо точки зростання ОНП (за підкритерієм 9.2) носять рекомендаційний характер і реалізують в акредитаційній процедурі підхід, орієнтований на вдосконалення (enhancement- або improvement-based approach), який полягає не лише в тому, аби акцентувати увагу на недоліках, а й передбачає надання порад з покращення існуючих практик. Відповідно ЕГ вбачає логічним оцінювання ОНП в контексті цього Критерію за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

ЕГ встановила, що зміст ОНП відповідає п.3 «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті» (<https://cutt.ly/V4FveQz>), і містить не менше чотирьох складників відповідно до НРК: 1) здобуття глибоких знань із спеціальності – 15 кредитів (ОК 1.3.1 (3 кр.), ОК 1.3.2 (3 кр.), ОК 1.3.3 (3 кр.), ОК 1.3.4 (3 кр.), ОК 1.3.5 (3 кр.)); 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 9 кредитів (ОК 1.1.1 (3 кр.), ОК 1.1.2 (3 кр.), ОК 1.1.3 (3 кр.)); 3) набуття універсальних навичок дослідника – 9 кредитів (ОК 1.2.1 (6 кр.), ОК 1.2.2 (3 кредити)); 4) здобуття мовних компетентностей – 6 кредитів (ОК 1.4.1 (3 кр.), ОК 1.4.2 (3 кр.)). Зміст ОНП створює підґрунтя для якісного виконання здобувачами наукового дослідження та забезпечує передумови для здобуття наукового ступеня доктора філософії засобами освітніх компонентів. Так, обов'язкові ОК1.1.3, ОК1.2.1 сприяють формуванню у здобувачів здатності до визначення методологічної бази дослідження, системного наукового світогляду; здійснення педагогічного експерименту, оцінки можливих ризиків упровадження результатів дослідження в освітньому і соціокультурному середовищі. ОК1.1.2, ОК1.3.5 забезпечують формування здатності до презентації результатів дослідження в матеріалах конференцій, наукових статтях, доповідях, у дисертації; умінь добирати та використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси в організації дослідницької діяльності. ОК1.4.2 - здатності до широкої наукової

комунікації у науковій спільноті та з різними соціальними інституціями. Підготовка здобувачів до викладацької діяльності за ОНП здійснюється через зміст таких освітніх компонентів: ОК1.3.2, ОК1.2.2, що забезпечують формування у здобувачів здатності до створення освітнього середовища, розробки нормативного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в закладах професійної освіти. Під час науково-педагогічної практики відбувається набуття здобувачами досвіду викладацької, навчально-методичної, виховної, організаційної діяльності у процесі виконання основних функцій викладача; поглиблення та закріплення теоретичних знань з навчальних дисциплін, формування практичних умінь організації та проведення навчальних занять. Аспіранти Акмалдінова В., Михеєва Т., Поліщук О., Ларіонцева А., Іванов Є. під час онлайн-спілкування засвідчили відповідність ОП науковим інтересам. Гарант повідомила і на зустрічі 6 випускниця Пилипчук М. підтвердила, що 6 березня 2023 року на факультеті лінгвістики та соціальних комунікацій відбулось засідання спеціалізованої вченої ради для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, створеної наказом ректора від 19 грудня 2022 року №429/од відповідно до рішення Вченої ради Національного авіаційного університету від 23 листопада 2022 року (<https://cutt.ly/q4Fv9T>).

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Проведений якісний аналіз інформації щодо відповідності наукових інтересів керівника науковому напрямку дисертації аспірантів засвідчує факт дотичності тем наукових досліджень здобувачів і напрямів досліджень їх наукових керівників. Так, наприклад, ряд публікацій Лузік Е.В. (Лузік Е. В., Акмалдінова В. Є. Формування готовності майбутнього фахівця з авіаційних транспортних технологій до професійної діяльності як психолого-педагогічна проблема. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. К.: Національний авіаційний університет, 2019. Вип. 2(15). С. 52-60.; Bobrytska, V., Luzik, E., Reva, T., Spitsin, Y., & Akmalidinova, V. (2020). Involving stakeholders in shaping educational legislation and policy in Ukraine. *European Journal of Educational Research*. 2020. Vol. 9. Is. 3. P. 1189–1200. (July 2020). (<https://cutt.ly/j4FvFzZ>) (Scopus); Luzik E., Demchenko N., Melnyk N., Semychenko V., Proskurka N. (2021). Influence of tolerance to uncertainty on personal and professional development of pilots during professional training. *International journal of sociology of education*. SP. Ed. Vol. 10 N 3. P 47-61. (Scopus) та ряд інших) засвідчують факт відповідності кола наукових інтересів керівника напрямку досліджень аспірантки Акмалдінової В. (4 р.н.) (Тема дисертації: «Формування готовності майбутніх магістрів з транспортних технологій (на повітряному транспорті) до професійної діяльності в освітньо-інформаційному середовищі технічного університету»). Тематика досліджень Ковтун О. В., яка відображена у відповідних публікаціях (Kovtun, O., Khaidari, N., Harmash, T., Melnyk, N., Gnatyuk, S. (2019). *Communication in civil aviation: Linguistic analysis for educational purposes*. *CEUR Workshop Proceedings*, 2588. (<https://cutt.ly/n4FvHLY>) (Scopus); Ковтун О.В. Технологія формування іншомовної професійної компетентності студентів в освітньому просторі закладу вищої освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського*. 2019. Вип. 3 (128). С. 117-125. (<https://cutt.ly/g4FvLj1>); Kovtun, O., Harmash T., Struk I. *Sociolinguistic and educational analysis of language proficiency of active operational professionals and ab initio students in aviation*. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія. 2021. Вип. 1 (18). С. 23-34., (<https://cutt.ly/54FvBiM>) в повній мірі відповідає напрямку досліджень аспірантки Пилипчук М. (Тема: «Формування готовності майбутніх перекладачів до інноваційної професійної діяльності у закладах вищої освіти»). Дотичність тем всіх досліджень здобувачів і напрямів досліджень їх наукових керівників забезпечується завдяки реалізації в університеті процедури узгодження відповідності тематики на рівні науковий керівник-випускова кафедра-вчена рада університету.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

На сайті НАУ (<https://cutt.ly/G4SfWa5>) розміщено інформацію про конференції, стажування, семінари тощо. НАУ забезпечує аспірантам можливість безоплатної публікації статей відповідно до тематики їх досліджень у зб. наук. праць «Вісник НАУ. Серія: Педагогіка. Психологія» який включено до переліку наукових фахових видань (категорія В) (<https://cutt.ly/G4SfRWD>). Здобувачі можуть брати участь і здійснювати апробацію своїх наукових досліджень у циклічних Міжнародних науково-практичних конференціях, які проводить кафедра: «Актуальні проблеми вищої професійної освіти України», «Політ. Сучасні проблеми науки» (<https://cutt.ly/E4SfYnL>). Результати досліджень аспірантів публікуються у збірниках конференцій (<https://cutt.ly/A4SfIVh>). Відповідність публікацій тематиці наукових досліджень аспірантів засвідчують статті: І. Борсолук «Цифрова компетентність як складова підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти», Н. Журавель «Інтеграція вищої освіти австралії до світового освітнього простору», Т. Михеєвої «Формування soft skills в іноземних студентів-майбутніх інженерів авіаційної галузі як фактор ефективної реалізації індивідуальної освітньої траєкторії» (<https://cutt.ly/84SfPGb>). Проміжні обговорення результатів досліджень аспірантів здійснюються на засіданнях кафедри педагогіки та психології професійної освіти, про що свідчать звіти аспірантів (д.д. Атестаційні звіти аспірантів (<https://cutt.ly/c4SfSX3>). Під час знайомства з матеріальною базою ЕГ було з'ясовано, що здобувачі мають доступ до приміщень, лабораторного обладнання, комп'ютерів, наукової літератури за спеціальністю. На зустрічі ЕГ з директором науково-технічної бібліотеки Вахнован В.Ю. підтверджено, що здобувачі можуть безоплатно користуватись бібліотечними ресурсами, зокрема електронними, (<https://cutt.ly/p4SfH95>), електронним каталогом (<https://cutt.ly/y4SfGcc>), іншомовними електронними ресурсами вільного доступу (<https://cutt.ly/d4SfKmO>) тощо. Додатково здобувачі можуть проводити

наукові дослідження на базі Інституту новітніх технологій в освіті, що підтверджено відповідною Угодою (<https://cutt.ly/t4SheFn>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Актуальні здобутки НАУ в аспекті створення можливостей залучення здобувачів ВО до міжнародної спільноти слід аналізувати крізь призму витоків науки у ЗВО. Розділ «Наука» офіційного вебсайту містить вкладку під назвою «Наука в НАУ: історія та сьогодення», матеріали якої висвітлюють історичні періоди становлення наукової спільноти НАУ протягом його багаторічної історії. Зокрема, зміст опублікованих матеріалів окреслює основні такі пункти стратегії розвитку науки в університеті як: «а) максимальне використання потенціалу, накопиченого в минулому, збереження і подальший розвиток найбільш важливих напрямків досліджень; б) плідна співпраця з університетами та науковими центрами різних країн світу; в) створення належних умов для виховання нового покоління молодих науковців» та інші. Це, на думку ЕГ, і формує загальний вектор розвитку освітньо-наукової думки здобувачів ВО, вказує на підгрунтя проведення спільнотою ЗВО заходів, що сприяють задоволенню їхніх дослідницьких інтересів. У вкладці вебсайту «Конгреси, конференції та семінари» (<https://cutt.ly/S4HT7S5>) розміщено посилання на такі ресурси як «План проведення конференцій в НАУ на 2022 рік», «План проведення конференцій в НАУ на 2023 рік», «Перелік проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі МОН України на 2023 рік», «Перелік міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти і молодих учених у 2023 році», «Загальноуніверситетські конференції» та інші. Зокрема, «План проведення конференцій в НАУ на 2022 рік» передбачав проведення низку заходів. До них відносяться Міжнародна науково-практична конференція «Європейські цінності та досвід інноваційної діяльності закладів вищої освіти» в Інституті новітніх технологій та лідерства (ІНТЛ) та заходи, організовані факультетом лінгвістики та соціальних комунікацій (ФЛСК): V Міжнародний симпозіум «Соціокультурний дискурс глобалізованого світу: наука, освіта, комунікація», X Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми вищої професійної освіти», Всеукраїнський науково-практичний семінар «Сучасні виклики педагогічній майстерності викладача вищої школи» та інші. В рамках Зустрічі з здобувачі ВО звернули увагу ЕГ на те, що практика проведення конференцій різними факультетами в закладі не лише існує, а й є системною. Зі слів учасників було з'ясовано, що участь в конференціях для них є безкоштовною. Відзначили увагою щорічну Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки». Також одна зі здобувачів ВО засвідчила свою участь у конференції Інституту розвитку освіти. ЕГ в ході аналізу означених ресурсів дійшла висновку, що заклад створює належні умови для створення міжнародного виміру співпраці здобувачів ВО з міжнародною академічною спільнотою.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Вимоги щодо участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах викладені у «Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті» (<https://cutt.ly/d4SgrB3>). Науковим керівником здобувача може бути призначений тільки співробітник НАУ, як правило, доктор наук, або, як виняток, кандидат наук, який має дозвіл Вченої ради НАУ на керівництво аспірантами. Надання дозволу керівництва аспірантами кандидату наук (доктору філософії), який має затверджену тему дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук та працює над нею, або виконуються умови наукової активності (Рішення Вченої ради НАУ від 22.06.2022 (протокол (№ 4), затвердженого наказом ректора від 01.07.2022 № 199/од.). Ці вимоги виконуються при призначенні наукових керівників аспірантів (Кокарева А.М., Ладогубець Н.В., Лузік Е.В., Рахманов В.О., д.д. Теми здобувачів+НДР <https://cutt.ly/m4ShuoP>). Створені потужні наукові школи, зокрема: професора Лузік Е.В. – «Педагогічна майстерність викладачів закладів вищої технічної освіти» (підготовлено 6 докторів та 52 кандидати педагогічних наук); професора Барановської Л.В. – «Методологія і методика реалізації комунікативної та компетентної парадигм у системи вищої й післядипломної освіти» (підготовлено 10 кандидатів педагогічних наук), професора Семиченко В.А. – «Психолого-педагогічні проблеми підготовки кадрів у вищій школі» (підготовлено 9 докторів та 40 кандидатів наук) (<https://cutt.ly/A4ShpvG>). Наукові керівники здобувачів популяризують свої наукові ідеї, про що свідчить високий рівень цитувань у наукометричних базах Лузік Е.В. (<https://cutt.ly/a4ShsFL>), Барановська Л. В. (<https://cutt.ly/v4Shf9l>), Рахманов В.О. (<https://cutt.ly/B4Shluc>), Кокарева А.М. (<https://cutt.ly/e4ShxHM>), Ладогубець Н.В.. Керівники становлять основу наукової школи «Педагогічна майстерність викладача вищої освіти» (<https://cutt.ly/P4ShbAN>), у межах якої здійснюють свої дослідження аспіранти. Наукові керівники аспірантів беруть участь у виконанні НДР «Науково-методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку та професійного становлення студентів вищого технічного навчального закладу» (№ 41-2021/12.02, термін виконання 01.01.2021–30.12.2023 рр.) (<https://cutt.ly/C4Shn7P>). Вимоги дослідницької активності наукових керівників та участь у дослідницьких проєктах враховуються при затвердженні тематики дисертаційних досліджень аспірантів на засіданнях Вченої ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (д.д. Протоколи засідань вченої ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій <https://cutt.ly/v4ShEup>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Проблемі академічної доброчесності на офіційному вебсайті ЗВО присвячено окремий розділ (<https://cutt.ly/k4HX5JP>). В ньому розміщено посилання на документи, які врегульовують політику академічної доброчесності в НАУ та сприяють її розбудові: Положення про виявлення та запобігання плагіату (<https://cutt.ly/44HXVoS>), Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат (<https://cutt.ly/K4HX2M3>), Положення про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (<https://cutt.ly/a4HCefo>). Положення (<https://cutt.ly/44HXVoS>) визначає ознаки плагіату (п. 3), академічну відповідальність за плагіат (п. 4, зокрема, заборона керувати підготовкою кваліфікаційних робіт здобувачів усіх освітніх ступенів протягом 2 років у разі факту встановлення плагіату в академічних працях викладачів – 4.1.1). Важливо додати, що за запитом ЕГ (<https://cutt.ly/n4HMOkh>) було надано витяг з протоколу засідання кафедри ПППО №14 від 18.10.2022, в якому зафіксований факт обговорення потреби у дотримання академічної доброчесності спільнотою НПП відповідно до нормативно-правової бази ЗВО. Положення охоплює і профілактичні заходи протидії плагіату (п. 5, зокрема, висвітлення інформації на сайті – п. 5.1.2; організація просвітницьких заходів Науково-технічною бібліотекою – п. 5.2; щорічне проведення лекцій для аспірантів та докторантів з питань академічної доброчесності – п. 5.4). Дотримання НПП норм академічної доброчесності п. 5.13-5.16 Положення (<https://cutt.ly/44HXVoS>), а 5.17 зобов'язує майбутнього наукового керівника аспіранта пройти перевірку на наявність академічного плагіату в публікаціях, які було видано впродовж останніх 5 років; п. 6 розкриває технічну та процедурну складові реалізації системи заходів. Наявний на сайті Звіт про перевірку кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на наявність ознак плагіату (<https://cutt.ly/S4HCENT>) містить свідчення про те, що здобувачі ВО, закріплені за кафедрою ПППО більшістю робіт (45) входять до категорії з найнижчим показником можливих ознак прояву академічної недоброчесності, що вказує на дієвість створених механізмів СМЯ у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП є сучасним і відповідає науковим інтересам аспірантів, забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, містить актуальні дисципліни. В університеті застосовується ефективна процедура узгодження відповідності тематики аспірантів та наукових керівників. Наукові керівники та аспіранти активно беруть участь в міжнародних наукових заходах з публікацією результатів, зокрема в БД Scopus/WoS. Науково-педагогічні працівники НАУ є членами редколегії журналів, в яких публікують результати наукових пошуків керівники та аспіранти ОНП з проблем професійної освіти. Успішно захистила дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії випускниця ОНП Пилипчук М. НАУ забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Враховуючи сучасний зміст та відповідність науковим інтересам аспірантів ОП, а також узгодженість тематики досліджень аспірантів та наукових керівників, успішний захист здобувачів ОНП, наявність в НАУ фахових журналів категорій А і Б, долученість аспірантів до міжнародної академічної спільноти, та дотримання академічної доброчесності, ЕГ вважає, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію 10, хоча не є інноваційною.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гедзик Андрій Миколайович

Члени експертної групи

Якимович Тетяна Дмитрівна

Мельник Тарас Андрійович